

2847

MEMÒRIA DE LA INTERVENCIÓ ARQUEOLÒGICA DESENVOLUPADA A LA VIL·LA ROMANA DE LA BURGUERA

SALOU-TARRAGONÈS

MAIG-JULIOL DE 2000

AUTORS:

Montserrat García

Josep M. Macias

PASSI A *R. T. U. (S. Arq.)*
PER A ESTUDI
CONEIXEMENT
TRAMITACIÓ
INFORME

DATA *08.08.00*
El Director General

DATA LLIURAMENT:

Índex

I.- Introducció.....	p 2
II.- Situació.....	p 3
III.- Antecedents.....	p 5
IV.- Metodologia i Plantejament.....	p 11
V.- Descripció de la Intervenció.....	p 14
VI.- Conclusions.....	p 50
VII.- Bibliografia.....	p 56

Annexos

Annex A. Material Arqueològic

Annex B. Inventari Fotogràfic

Annex C. Planimetria

I.- INTRODUCCIÓ

Aquesta memòria fa referència als treballs de delimitació arqueològica portats a terme en la partida de La Burguera (Salou, Tarragonès). Es tracta d'una parcel·la en què, prèviament a la present intervenció, s'havia constatat l'existència d'evidències arqueològiques assimilables a una vil·la romana (IPAC 1990, CODEX 1992). L'execució del Pla Parcial Residencial P. P. R. 7, que preveu la realització de diverses obres de caràcter urbanístic en aquesta àrea del recinte urbà de Salou, ha comportat la nostra actuació. Els treballs desenvolupats han estat efectuats per l'empresa CODEX -direcció tècnica i mà d'obra- i varen ésser encarregats i finançats per l'Ajuntament de Salou mitjançant l'arquitecte municipal, Sr. Josep Mª Ferran.

El sector on s'han portat a terme aquests treballs, es troba localitzat en la partida de La Burguera (Salou, Tarragonès), en una zona extraurbana situada al nord d'aquesta població i a l'oest del camí dels Emprius. Es tracta d'una àrea de considerables dimensions, amb una superfície total, aproximada, de 14. 450 m². Els treballs que exposem, consistiren en la delimitació arqueològica del solar amb l'objectiu inicial de constatar la presència d'evidències subjacents relacionades amb la vil·la romana esmentada anteriorment i, en cas afirmatiu, valorar-ne la seva extensió, entitat, cronologia i el grau d'afectació que es podria ocasionar arran de la materialització d'aquest projecte urbanístic.

Aquestes tasques han estat realitzades en dues fases en funció de la disponibilitat d'ocupar la finca donat que aquesta presentava diferents tipus d'ús. La primera fase s'efectuà entre els dies 26 de maig al 9 de juny del 2000, sota la direcció tècnica de Montserrat García Noguera i la segona entre els dies 23 de juny i 7 de juliol, sota la direcció de Josep M. Macias Solé¹.

¹ Segons resolucions de la DGPC de la Generalitat de Catalunya amb dates 26/5/00 i 23/6/00

II.- SITUACIÓ

El solar se situa en l'àrea nordoriental de la població de Salou (Tarragonès) (plànol 1), dins la partida de La Burguera, que es troba delimitada per la via fèrria corresponent a la línia Barcelona-València (a l'oest), l'avinguda d'Andorra (al sud-oest) i el camí dels Emprius (a l'est) (plànol 2).

En l'actualitat, bona part d'aquesta àrea, es troba ocupada per antics camps de conreu, construccions de tipus residencial aïllades i naus industrials. Tota ella és objecte d'un important procés de reestructuració urbanística, amb la realització de diversos edificis destinats al sector serveis que s'articularen entorn als nous vials que, en un futur, completaran la trama urbana existent.

Durant el període romà, el punt on s'ha portat a terme la intervenció se situava dins els límits de l'*Ager Tarraconensis* o territori adscrit a la influència socio-econòmica de la ciutat de Tàrraco. El paisatge rural d'època romana estava configurat per nombroses *villae*² repartides al llarg de la geografia tarragonina. Generalment, aquestes es trobaven situades prop de la línia de costa, vora les diverses vies de comunicació principals (*Via Augusta*) o camins secundaris que travessaven el territori i prop de les zones hídriques existents. La vil.la romana de La Burguera es trobava situada prop d'un ramal de la *Via Augusta*³ que, posteriorment, va ésser denominat Camí Real.

Posteriorment, segons les informacions orals disponibles, pràcticament la totalitat de l'entorn proper al punt on s'ha desenvolupat la intervenció (des d'on, actualment es troba la plaça d'Europa vers el nord), es caracteritzava per la presència d'aiguamolls. A partir de

² Explotacions rurals agropecuàries que abastien a les ciutats dels productes destinats al seu consum. Aquestes, tot i presentar algunes diferències en les seves dimensions i organització de l'espai, sempre constaven d'una zona residencial per als propietaris (*pars urbana*), una àrea de treball (*pars rustica*) i un sector d'emmagatzematge dels productes obtinguts (*pars fructuaria*). A més de les zones esmentades, existia una zona d'enterraments diferenciada de les anteriors.

començaments del segle XX i, algunes d'aquestes àrees pantanoses es transformaren en camps de conreu, amb els que s'associaven diverses cases de pagès (algunes de les quals, en l'actualitat, encara es mantenen dempeus). A partir del 1960, s'inicià la urbanització massiva d'aquesta zona, amb la realització de nombrosos equipaments destinats al sector terciari, diverses construccions residencials aïllades i algunes naus industrials.

D'altra banda, la cota de referència emprada durant la present intervenció, ha estat extreta a partir del parcel·lari municipal. Aquesta, que ha estat presa en el sector corresponent a la superfície de la pista de tennis del xalet, que ocupava el sector centre-meridional, de la parcel·la, se situa en 5'08 msnm. Les coordenades UTM del solar són 31 TCF-344250549600.

³ Els estudis realitzats per l'arqueòleg Sr. Jaume Massó ha possibilitat constatar que aquesta resta fossilitzada, posteriorment, per el camí de Salou a Cambrils (Massó 1985 i Massó 1990).

III.- ANTECEDENTS

En la zona on s'ha portat a terme la intervenció, al costat dret del camí dels Emprius, es coneix l'existència d'una villa romana, la vil·la de la Burguera, que pren el nom de la partida on està emplaçada. El jaciment, documentat per el Grup de Recerques de la població de Vila-seca (Tarragonès), es troba a l'oest del camí dels Emprius, entre l'autovia de Vila-seca a Salou i la via del tren, i es va veure parcialment afectat per la construcció, entorn els anys 1960-1965, d'un xalet i dels equipaments adjacents (un jardí de considerables dimensions, una pista de tennis i una piscina).

Entre els materials recuperats durant aquestes tasques constructives, destaquen nombrosos fragments amfòrics, marmoris, una escultura de bronze de petites dimensions, un forn d'àmfores i diverses restes òssies. Aquestes evidències constituïen part d'alguns dels sectors que configuraven la villa (*pars urbana*, *pars rustica* i una zona d'enterraments, també relacionada amb aquesta). Cronològicament, a partir dels materials recuperats aleshores, a més dels localitzats posteriorment (en el decurs dels treballs de prospecció realitzats amb motiu de la construcció del recinte lúdic Port Aventura), ha estat possible definir l'inici de l'activitat d'aquesta vil·la en l'època tardorepublicana amb una pervivència fins el període tardo-antic (IPAC 1990, Codex 1992, 42; Adserias 1998, 83, núm. 84).

Podria relacionar-se amb aquest jaciment el conjunt de peces excepcionals que A.M. Gibert esmenta, l'any 1900, en un intent de trobar indicis de l'antiga ciutat de *Salauris*. Aquest autor escrivia: "[...] Vers lo monòtono camí dels Emprius, un Kilòmetre més amunt dels prats d'en Carbó, confónense barrejats, en las ubagas marjadas, desferras d'antiquíssims enderrochs, preuhats fragments arquitectònichs y esculptòrichs dignes de conciençut estudi, en particular un malmès tronch en marbre blanch d'algun déu ó geni, hèroe ó atleta [...]" (Gibert 1900, 71). La descripció del lloc coincideix amb la situació de la vil·la de la Burguera i els fragments escultòrics i arquitectònics descrits no es veuen desmerescuts pels fragments de marbre i l'escultura de bronze recuperats en els darrers anys (Adserias 1998, 83-84).

L'any 1997, amb motiu de l'execució del "Projecte d'Urbanització Pla Parcial del Parc C. R. T. Salou-Vilaseca", es va urbanitzar el camí dels Emprius, per part de GISA. Davant la possible afectació de restes corresponents a la *villa* de La Burguera, l'empresa CODEX-ARQUEOLOGIA I PATRIMONI, rebé l'encàrrec de realitzar la delimitació arqueològica, en l'àrea afectada per el projecte. Es realitzaren, en la banda esquerra del camí dels Emprius, un total de 12 rases d'1 m. d'amplada i una llargària que oscil·lava entre els 7'5/39 m. (amb una superfície sondejada de 231'907m², que representà, aproximadament un 5'4 % de l'àrea total de la parcel·la). Els resultats foren absolutament negatius, pel que fa a la localització d'evidències antigues subjacents (Codex 1997).

Prop de l'àrea que ens ocupa, també s'han documentat d'altres evidències arqueològiques adscrites a diferents moments cronològics, des l'època prehistòrica⁴ fins el període tardoromà. En el nostre cas, donada la proximitat geogràfica amb els vestigis documentats en la *villa* de La Burguera i en funció de criteris de coetaneïtat cronològica, ens remetem només a les principals restes d'època romana localitzades en àrees properes a l'indret on s'ha portat a terme la nostra intervenció.

Així, tenim constància d'un seguit de troballes entre les que destaquen les realitzades al **nucli urbà de Salou**. D'aquesta manera, l'any 1965 va ingressar en el Museu de Reus una "[...] *base de columna coríntia con sus típicas hojas de acanto, de unos cuarenta centímetros de altura y algo más de anchura* [...]"⁵, procedent del subsòl d'un edifici situat

⁴ D'època prehistòrica destaquen les importants troballes realitzades per el Dr. S. Vilaseca i R. Capdevila al Càmping Salou (Vilaseca 1971), al Pla del Maset (Vilaseca/ Capdevila 1968) i les que el Dr. S. Vilaseca publicà sota la denominació de "*cantos rodados del Cabo Salou*" (Vilaseca 1973). D'aquestes darreres, bona part es localitzen en una extensa àrea situada a banda i banda de l'autovia de Tarragona a Salou, entre la carretera de La Pineda i fins ben aprop de la plaça d'Europa (Salou).

⁵ L'article no està signat, però sembla tractar-se d'un comunicat del Dr. S. Vilaseca, director del Museu. Aquesta peça va ser donada al Museu de Reus pels Srs. Llauradó de Salou. Molt possiblement el solar de la troballa sigui el que actualment està ocupat per l'establiment FERNAN'S, propietat dels Srs. Llauradó i que dona als carrers Barcelona/ València (Adserias 1998, 84, nota 183).

⁶ Es tracta d'una informació proporcionada per el Sr. J. Ferrando del Grup de Recerques de la població de Vila-seca (Tarragonès).

entre els carrers Barcelona i València. Sembla que la troballa va consistir en onze o dotze peces iguals que la descrita, però que aquesta fou la única que es conservà. L'entitat de la troballa fa pensar en la presència, en aquesta àrea, d'un edifici d'una certa importància, possiblement la part noble d'una vil·la romana (Adserias 1998, 84, núm. 86).

D'altres restes d'època romana localitzades en un indret proper a La Burguera són les documentades al **Camí del Terror (Salou)**. Al voltant d'aquest s'ha comprovat l'existència de restes ceràmiques datables en aquest període en superfície⁶ (Adserias 1998, 84, núm. 85).

Una altra evidència d'època romana fou localitzada en la **Torre del Telégraf (Salou)**. Pels voltants d'aquesta s'han documentat en superfície restes de ceràmica ibèrica i romana⁷. No s'hi han detectat estructures constructives (Codex 1992, 39; Adserias 1998, 82, núm. 81).

També s'han localitzat restes arqueològiques d'època romana en el **Jaciment de la parcel·la 573 (Salou)**. Es tracta d'un assentament inèdit, localitzat en el decurs dels treballs de prospecció arqueològica realitzats per l'empresa CODEX-AQUEOLOGIA I PATRIMONI amb motiu de la construcció del parc Port Aventura. Aquest es troba emplaçat al nord del camí del Pla del Maset i al sud-oest de la pedrera del Cendra, a la zona coneguda com les Olles de Cortiella. S'hi han trobat, en superfície, alguns fragments de ceràmica romana (essencialment àmfores). El grau de fragmentació del material, amb absència de formes i de tipus significatius fa arriscat adscriure'l a un període cronològic concret (Codex 1992, 24; Adserias 1998, 82, núm. 82).

A la **vil·la de la Urbanització Mirador de Salou (Salou)**, parcialment afectada per la construcció de la urbanització que li dóna nom, són visibles restes de paviments d'*opus*

⁶ Informació oral proporcionada per J. Ferrando del Grup de Recerques de Vila-seca (Adserias 1998, 82, nota 177).

⁸ Informació proporcionada per el Sr. F. Orts.

signinum i ceràmica, principalment fragments d'àmfores, en superfície. Destaca la troballa, durant les obres de construcció dels edificis, d'un gran carreu amb uns encaixos que s'ha interpretat com a contrapès d'una premsa. Probablement es tracta d'una vil·la que funcionaria durant l'època altimperial (IPAC 1900; Codex 1992, 29; Adserias 1998, 79-80, núm. 73).

A l'IPAC es recull una referència de S. Vilaseca sobre troballes d'època romana a la **Platja LLarga (Salou)**: "en la falda d'un turó proper a l'anomenada platja Llarga o del Pinatell, mig recoberts per la terra de conreu hi identificarem algunes restes de ceràmica romana de la grossera, corresponents principalment a àmfores corrents. Després d'un examen més entretingut hi trobàvem altres fragments de ceràmica i alguns trossos de la negra campaniana i la meitat superior d'una *mola versatilis*, tot barrejat amb gran quantitat de bocins d'un mosaic o paviment tessellat" (Vilaseca 1920, 271; IPAC 1990; Adserias 1998, 81, núm. 78).

Una altre jaciment arqueològic d'època romana documentat prop de la parcel·la on s'ha portat a terme la present intervenció és la **vil·la Barenys (Salou)**. Coneguda també amb els topònims de Mas de l'Espinac i Tossal del Ros, es troba al nord del camí de Barenys i de la carretera Vella, en el marge esquerre del Barranc de Barenys i en una suau elevació del terreny.

A.M. Gibert fou el primer autor en esmentar troballes arqueològiques produïdes en aquest punt: "[...] Ab los conreus ordinaris d'eixes propietats [tossal del Ros], y buscant pedra per marjarlas, han tornat á veurer la llum del sol murs, mosaichs, molas, pedras talladas, troços d'estela y de columna, capitells, esculpturas mutiladas de divinitats ó fragments de metopa, dels quals joyosos servem com recort estimat, malgrat sa berroera factura, una má en marbre de Paros, que sosté un pinyat rahim [...]" (Gibert 1900, 73)⁸. Aquest mateix autor, també comentà que el Sr. Ramón Espinach conservava un fragment d'estela amb restes d'una inscripció que no va poder llegir. A. M. Gibert, que situava l'antiga ciutat de

⁸ Aquesta peça va ser cedida per A.M. Gibert al Museu Arqueològic de Tarragona amb data 20/11/1915 on consta amb el número de registre 7530 (Adserias 1998, 86, nota. 190).

Salauris en els tossals del Ros, de Bielet i de la Magrinyana, utilitzà aquestes troballes per reforçar la seva hipòtesi.

Posteriorment, l'any 1987, es va presentar una denúncia al Servei d'Arqueologia de Tarragona perquè en aquest indret s'estava portant a terme una excavació il·legal. L'arqueòleg territorial va constatar l'existència d'un forat de 2 x 4 metres en el que es veien dues *dolia* i diversos fragments ceràmics en la terra extreta (IPAC 1990).

L'any 1996, i a proposta de l'Ajuntament de Salou, es va realitzar la delimitació arqueològica del jaciment. Aquesta va anar a càrrec de l'empresa CODEX - ARQUEOLOGIA I PATRIMONI i va donar com a resultat la concentració de les restes arqueològiques en una àrea de 3000 m² localitzada al voltant del petit turó que hi ha a la finca. Les estructures documentades consistien en un mur de carreus, una conducció i dos trams d'una segona, restes de dues *dolia* i part d'altres estructures difícils d'interpretar sense una excavació en extensió. Els materials ceràmics recuperats indiquen un possible moment fundacional del segle I aC i una pervivència, almenys, fins el segle II dC (Codex 1996).

Les restes conservades es troben força arrasades degut, probablement a les contínues tasques agrícoles i als diferents aterraments que ha sofert aquest turó. En els darrers anys s'han efectuat a la zona extraccions d'àrids que poden haver afectat la ja de per sí malmesa vil·la (Adserias 1998, 86, núm. 89).

Una altra referència sobre restes arqueològiques d'època romana localitzades en la zona, correspon al **Pla de les Pomes (Salou)**. A la partida del mateix nom, en el marge dret del Barranc de Barenys, s'ha documentat un petit assentament d'època romana tardorepublicana. Els materials localitzats (terrisa ibèrica, ceràmica campaniana i algun fragment d'un molí de mà) es concentren en una petita zona que és on s'observen, entre el llaurat, algunes pedres de grans dimensions que fan pensar en la possible erosió de les estructures existents en el subsòl⁹ (Adserias 1998, 85, núm. 88).

⁹ Informació proporcionada per el Sr. F. Orts (Adserias 1998, 85, nota 189).

El jaciment de la **Font de la Donzella (Salou)** està situat en el marge esquerre del barranc de la Donzella, al sud del camí de Cambrils. En superfície s'hi observa gran quantitat de materials arqueològics: ceràmica comuna africana, sigil·lata, àmfora, *tegulae*...¹⁰, amb una cronologia altimperial i, possiblement, posterior.

Tot i que el jaciment és inèdit, el Dr. S. Vilaseca ja en tenia coneixement des que, l'any 1945, en una excursió arqueològica pel camí de Cambrils va documentar un seguit de troballes, principalment d'època romana, de les que va prendre unes breus notes. Sobre aquest jaciment diu: "En el ángulo de levante del cruce del camino con el barranco de la Donzella, restos de una vil·la: sigillata, ánforas, tégulas, fragmentos de mármoles." (Vilaseca, manuscrit). Pot correspondre al mateix jaciment la troballa de fragments de *tegulae* i de *dolia* que, segons les mateixes notes, estaven " [...] *Entre dicho barranco [Barenys] y su afluente de la Donzella [...]*" (Adserias 1998, 87, núm. 91).

Bona part d'aquestes troballes arqueològiques estan relacionades amb les vies de comunicació que travessaven el territori. A banda de la *Via Augusta*, que segons l'arqueòleg J. Massó sortiria de *Tarraco* pel vell camí que unia Tarragona amb Vila-Seca i seguiria en direcció a *Dertosa* (actual Tortosa) pel camí de Cambrils (Massó 1985, Massó 1990, 39-41). També s'han documentat altres probables vies secundàries. Una d'aquestes sembla que transcorreria per la Carretera Vella, convertida fins Salou en l'actual autovia Tarragona a Salou. Al llarg d'aquesta també hi trobem un seguit de vil·les de l'època romana, entre les que cal esmentar la vil·la de La Burguera.

¹⁰ Informació proporcionada per F. Orts, amb qui vam visitar el jaciment (Adserias 1998, 87, nota 196).

IV.- METODOLOGIA I PLANTEJAMENT

El mètode de treball utilitzat durant la intervenció ha consistit en la delimitació arqueològica, a partir de l'excavació de diverses rases i cales, amb l'objectiu de determinar l'existència d'evidències arqueològiques antigues en el solar i valorar la seva extensió, entitat i cronologia. Els treballs es portaren a terme des d'una doble vessant. Per una banda, es realitzaren, de manera mecànica (amb una màquina retroexcavadora mixta amb una cullera plana de 0'40 m. d'amplada) i amb el corresponent seguiment arqueològic, diverses rases, repartides al llarg de la superfície del solar. Paral·lelament, també es va aprofitar la presència d'alguns forats d'arbre (que havien estat arrencats, prèviament a la intervenció) per realitzar, de forma manual, la seva excavació, exhaurint la totalitat de la seqüència estratigràfica existent.

Cal recordar que l'objectiu d'aquesta excavació ha estat la delimitació, en extensió, de la superfície arqueològica. Per aquest motiu, no s'ha procedit a l'excavació intensiva i manual de les restes exhumades. S'han realitzat un total de 21 rases i 3 cales arqueològiques, amb una llargària que oscil·la entre 1 m./53'50 m. i una amplada de 0'40 m./1'27 m. La fondària assolida en cadascuna d'elles es determinà en funció de dos criteris diferents.

□ Així, en les que no es constata l'existència de cap tipus d'evidència arqueològica s'exhaurí l'excavació de la totalitat de la seqüència estratigràfica existent fins arribar a la superfície del substrat geològic. Aquest, una vegada s'identificava la inexistència d'evidències antigues que l'afectessin (sitges enterraments, forats destinats a encabir algun tipus d'estructura de fusta...), també va ésser rebaixat, amb l'objectiu de verificar que es trobava en posició primària i no corresponia a cap tipus d'aportació antròpica del sediments de cronologia posterior. En aquests casos, la fondària assolida se situà entre els 0'54 m./2'90 m.

□ D'altra banda, en la resta de sondejos, en els que sí s'observà l'existència d'evidències arqueològiques (estructura, paviment o un estrat), el rebaix del sediments finalitzava tot just en assolir a la seva superfície.

Aquests rebaixos s'han repartit per tota la finca, de manera que la informació que aportessin fos el més significativa possible. En un d'aquests (sector 1100), s'efectuà un sondeig (en l'àrea centre-meridional) amb la finalitat d'obtenir una major informació sobre uns fragments d'*opus signinum* apareguts (fora del seu emplaçament original) en excavar un farciment constructiu datable en el període contemporani (entorn la segona meitat de la dècada dels anys 60 del segle XX). Aquest nivell era producte de la deposició ràpida del sediment, amb l'objectiu d'anivellar el terreny i disposar la capa asfàltica que constituïa el nivell de circulació existent a l'exterior de la nau industrial situada en l'àrea nordoccidental de la parcel·la.

El mètode de registre estratigràfic s'ha fonamentat en la utilització de Fitxes d'Unitats Estratigràfiques de tradició anglosaxona. Els nivells arqueològics i les estructures documentades durant la present intervenció han estat numerats de forma correlativa (101, 102, 103...) a partir de la individualització de cadascun dels sondejors realitzats com a sectors 100 a 2500. Paral·lelament a aquesta tasca es realitzà la documentació planimètrica de l'àrea intervinguda¹¹.

Les cotes que presentem són absolutes, i han estat referenciades a partir d'un punt topogràfic emplaçat en l'àrea centre-meridional del solar, corresponent al nivell de circulació de la pista de tennis de la casa unifamiliar aïllada existent el La Burguera. L'alçada sobre el nivell del mar d'aquest punt se situa en 5'08 msnm.

D'altra banda, també s'ha realitzat la documentació fotogràfica, en format diapositiva, de les diverses evidències arqueològiques localitzades en el decurs de la intervenció.

Finalment, pel que fa referència al material arqueològic recuperat, aquest ha estat codificat, segons els criteris establerts, amb les sigles **SLB-00-UE-Número** d'identificació en les peces més significatives. Aquestes inicials fan referència al terme municipal

¹¹ Segons assenyala l'article 11 del Decret 231/1991 amb data 28 d'octubre del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

Memòria de la delimitació arqueològica de la vil.la de La Burguera (Salou, Tarragonès)

(Salou), a l'àrea concreta de la població on se situa el jaciment (La Burguera) i a l'any en el que s'han portat a terme els treballs de delimitació (2000).

V.- DESCRIPCIÓ DE LA INTERVENCIÓ

La delimitació arqueològica s'ha portat a terme en una zona ocupada per una casa unifamiliar aïllada, amb diversos equipaments lúdics (un jardí de considerables dimensions, una piscina i una pista de tennis) i dues naus industrials. En realitzar la intervenció, tant el recinte domèstic esmentat en primer terme, com una de les naus industrials (emplaçada en el quadrant nordoriental del solar), encara no havien estat enderrocats, mantenint dempeus la totalitat de la seva estructura¹². Respecte la segona de les naus (situada en el sector centre-oriental de la parcel·la), d'aquesta si s'estava portant a terme l'enderrocament i sanejament de la superfície que ocupava.

Tot seguit portarem a terme una descripció dels resultats de les àrees sondejades durant la intervenció, en un ordre cronològic descendent, seguint la dinàmica del procés d'excavació. D'aquesta manera, començarem l'anàlisi de les dades disponibles amb la relació de les evidències arqueològiques amb una datació més moderna, finalitzant-lo amb una descripció dels vestigis adscrits a una cronologia de major antiguitat.

V.1.- Sondeig 100

S'identifica amb aquesta denominació la primera de les rases realitzades. Aquesta estava situada en el sector sudoccidental de la finca, tot just al nord de l'àrea en la que s'emplaça, actualment, un camp de futbol del Col·legi Elisabeth i un espai destinat a les instal·lacions de la Creu Roja de la població de Salou. Presentava una orientació en sentit W-E i mesurava 27'50 m. x 0'80 m. La fondària màxima assolida se situava en 1 m. En la totalitat de la rasa s'exhaurí la seqüència estratigràfica existent, arribant a assolir la superfície del substrat geològic que, una vegada es constatà la inexistència d'evidències arqueològiques

¹² Aquesta correspon a una empresa, en la que es continuen desenvolupant activitats laborals, denominada *CYRA SALOU S. A. Construcciones y realizaciones auxiliares*, dedicada a la fabricació i instal·lació dels diversos equipaments auxiliars relacionats amb la construcció (electricitat, calefacció, serralleria, gas, fusteria...).

que l'afectessin, va ésser rebaixat en una fondària que oscil·lava entre els 0'47 m. (al sector inicial del sondeig) i 0'10 m. (a la part final). En el decurs de l'excavació del sondeig, la major part de les evidències localitzades, des d'un punt de vista cronològic, eren assimilables al període contemporani (amb una datació que se situa en el segle XX).

La primera evidència documentada fou la UE 101, corresponent a l'actual nivell de circulació existent en la superfície del solar. Aquest, amb les característiques pròpies dels estrats agrícoles, estava constituït per una proporció considerable d'arenas barrejades amb algunes argiles i algunes pedres de morfologia irregular de petites dimensions. La seva coloració era obscura, producte de processos de descomposició de la matèria orgànica. En el decurs de la seva excavació aparegué una escassa proporció de fragments ceràmics (entre els que s'ha constatat la presència d'algunes restes d'època romana molt erosionades, en una posició residual). Ha estat interpretat com un nivell agrícola de deposició lenta amb una datació formativa adscrita al llarg de la primera meitat del segle XX. Amb aquest sector, en la primera meitat d'aquesta centúria, està relacionada una antiga casa de pagès. Posteriorment, a partir de la meitat de la dècada dels anys seixanta, sobre aquesta construcció es construí una casa unifamiliar aïllada, amb la que també constituïen part un gran jardí, una pista de tennis i una piscina.

En la superfície del sondeig 100, en l'extrem occidental, cobrint a la UE 101, es va constatar l'existència d'un estrat (UE 104) que presentava unes característiques diferents d'aquest. El nivell, que estava constituït per una proporció considerable de graves de granulometria mitjana i gruixuda barrejades amb algunes arenas, presentava una potència estratigràfica considerable, constituït la totalitat del volum del sediment que es trobava per sobre del substrat geològic en aquesta àrea del sondeig.

La UE 104 corresponia a un farciment constructiu relacionat amb una rasa de considerables dimensions (UE 105) identificada en aquesta àrea de la trinxera efectuada. La present evidència va ésser definida de manera parcial, ja que continuava més enllà dels límits septentrional, occidental i meridional del sondeig. Les informacions orals recollides, han possibilitat identificar-la com una rasa realitzada en el marc de l'instal·lació de diversos cables d'electricitat associats a la nau industrial emplaçada en l'àrea centre-

septentrional de la parcel.la, amb una cronologia indeterminada dins la dècada dels anys 90 del segle XX. Un cop s'havia rebaixat la UE 104, va ésser possible constatar la presència d'una rasa (UE 107) de dimensions molt més petites que l'anterior, presentant una amplada que se situava en 0'20 m. Tant aquesta evidència, que afectava el substrat geològic (UE 103), com el seu farciment (UE 106) sols es definiren en superfície.

Una vegada es va extreure la UE 101, en l'àrea oriental es documentà un nou nivell arqueològic (UE 102). Aquest presentava nombroses argiles barrejades amb algunes arenes i diverses pedres de morfologia irregular de petites dimensions. La seva coloració era més obscura que la de l'estrat que el cobria. Les seves característiques han possibilitat identificar-lo com un nivell corresponent a aportacions antròpiques del sediment, realitzades de forma progressiva, amb la finalitat d'acondiconar aquesta àrea com a sector agrícola.

La darrera evidència localitzada en el decurs dels treballs d'excavació del sondeig 100, correspon al substrat geològic (UE 103). Aquest es trobava constituït per argiles-margues de coloració ataronjada, constatant la presència, en algunes àrees puntuals, de diverses taques de morfologia i dimensions heterogènies assimilables a processos de carbonatació, de color blanc. Ha estat interpretat com un estrat geològic del tipus tapas.

V.2.- Sondeig 200

Sota la present denominació s'identifica la segona de les rases realitzades en l'àrea sudoccidental de la parcel.la, immediatament al nord del sondeig 100. Aquesta trinxera, que tenia la mateixa orientació que l'anterior (W-E), mesurava 32'50 m. x 0'80 m. La fondària assolida oscil.lava entre els 0'80 m./0'60 m. En la totalitat de la rasa s'exhaurí la seqüència estratigràfica existent, arribant a assolir la superfície del substrat geològic que, una vegada es constatà la inexistència d'evidències arqueològiques que l'afectessin, va ésser rebaixat en una fondària que oscil.lava entre els 0'47 m. (al sector inicial del sondeig) i 0'10 m. (a la part final).

La seqüència estratigràfica documentada en el decurs dels treballs d'excavació d'aquesta rasa, presenta unes característiques gairebé idèntiques a les constatades en el sondeig 100. La primera evidència documentada corresponia a l'estrat superficial, identificat com a UE 201. Aquest presentava les característiques pròpies dels nivells, producte d'aportacions antròpiques progressives del sediment amb finalitats agrícoles. Es tractava d'un estrat constituït per una proporció considerable d'arenes barrejades amb algunes argiles i diverses arrels. A partir de les informacions orals disponibles, ha estat possible determinar per aquest nivell una cronologia formativa, que se situaria en la primera meitat del segle XX.

En l'àrea occidental del sondeig, aquest estrat no va ésser documentat, sino que es constatà l'existència d'un altre nivell diferent (UE 203). La present evidència, amb unes característiques exactament idèntiques a les constatades per a la UE 104, estava constituïda per graves de granulometria mitjana i gruixuda amb algunes arenas de coloració groguenca i presentava una enorme potència estratigràfica considerable, constituint la totalitat del volum del sediment existent per sobre del substrat geològic en aquest sector de la rasa.

La UE 203 ha estat interpretada com el farciment de la rasa UE 204, que corresponia a una trinxera portada a terme en el decurs de l'instal·lació de cables d'electricitat relacionats amb la nau industrial situada en el sector centre-septentrional del solar, amb una datació imprecisa dins la dècada dels anys noranta del segle XX. Una vegada rebaixada la UE 203, aparegué una rasa (UE 206), que també havia estat localitzada prèviament en el sondeig 100, essent individualitzada com a UE 107. Tant aquesta evidència (UE 206), com el seu farciment (UE 205), tan sols varen ésser definides en la seva superfície, no essent excavades en el decurs de la intervenció.

Finalment, una vegada s'havien extret els nivells anteriors, en la totalitat del sondeig, aparegué el substrat geològic (UE 202), que presentava unes característiques absolutament idèntiques a les de la UE 103. L'estrat presentava una proporció considerable d'argiles-margues ataronjades, amb algunes taques de color blanc, producte de processos de carbonatació del sediment.

V.3.- Sondeig 300

S'identifica amb aquesta denominació la tercera de les rases efectuades en l'àrea sudoccidental de la parcel·la, al nord del sondeig 200 i tot just enfront de les escales que facilitaven l'accés, des de la casa aïllada unifamiliar existent cap a l'hort que, anteriorment, ocupava aquest sector. Estava orientada W-E, i mesurava 16'50 m. x 0'80 m. La fondària màxima assolida se situava en 0'74 m. En la totalitat de la rasa, finalitzà l'excavació de la seqüència estratigràfica existent, fins a assolir la superfície del substrat geològic que, una vegada es comprovà la inexistència d'evidències arqueològiques que l'afectessin, fou rebaixat en una fondària que se situava entre els 0'74 m. (a la part inicial) i 0'10 m. (a l'àrea final del sondeig).

La seqüència estratigràfica localitzada, era pràcticament idèntica a la documentada en les rases precedents (sondejós 100 i 200).

En començar l'excavació de la trinxera, la primera evidència localitzada s'identificà com a UE 301. Es tractava del nivell de circulació existent aleshores, en aquesta àrea de la parcel·la. Les seves característiques són assimilables a les dels estrats amb una naturalesa formativa relacionada amb els processos de deposició progressiva del sediment, amb finalitats agrícoles. El nivell estava constituït per arenes de matriu argilosa i nombroses arrels. La seva datació formativa s'adscriu a un període indeterminat de la primera meitat del segle XX.

De la mateixa manera, que en els sondejós 100 i 200, en l'extrem occidental de la trinxera, aparegué un estrat diferent a l'anterior (UE 303). La present evidència, amb una composició idèntica a la de les UE 104 i UE 203, presentava una proporció considerable de grava de mitjanes i gruixudes i algunes arenes de coloració groga. La UE 304 constituïa la totalitat del sediment existent sobre el substrat geològic existent en aquesta àrea del sondeig.

La UE 303 corresponia al farciment de la UE 304. La present evidència ha estat interpretada com una rasa realitzada, en un moment indeterminat de la dècada dels anys noranta, amb l'objectiu d'encabir diversos cables elèctrics de la nau industrial emplaçada en l'àrea centre-septentrional de la parcel·la. Una vegada s'havia extret el nivell UE 303, es va localitzar el substrat geològic, que ha estat individualitzat com a UE 302. Finalment, tant sota la UE 301, com de la UE 303, es localitzà el darrer dels elements que constitueix part de la seqüència estratigràfica documentada en el sondeig 300 (UE 302). Es tracta del substrat geològic que, en aquest cas també estava constituït per argiles-margues ataronjades amb taques de morfologia i dimensions heterogènies carbonatades.

V.4.- Sondeig 400

Amb la present denominació, s'identifica una de les rases realitzades en la superfície corresponent, prèviament a la nostra intervenció, a la pista de tennis que constituïa part de l'habitatge unifamiliar aïllat que ocupava el sector central del solar.

Aquesta rasa, efectuada en l'àrea oriental d'aquest equipament lúdic, presentava una orientació en sentit N-S i tenia unes dimensions de: 28'80 m. x 1'27 m. La fondària màxima assolida se situava entre 1'13 m. (en l'àrea meridional) i 0'16 m. (en el sector septentrional). En el decurs de la seva excavació, no s'exhaurí l'excavació de la seqüència estratigràfica existent, ja que en assolir la superfície de les evidències arqueològiques existents, aquests treballs es consideraren finalitzats. En aquest cas, la seqüència estratigràfica documentada, era absolutament divergent a la constatada en els sondejos anteriors ja que en aquest cas, si va ésser possible documentar l'existència de restes arqueològiques d'època antiga subjacents.

El primer element extret, corresponia al paviment de la pista de tennis preexistent (UE 401), que consistia en una llosa de formigó sense armar, amb una proporció considerable d'àrids de morfologia irregular i de petites i mitjanes dimensions i amb un gruix de 0'10 m. Per sota d'aquest element constructiu, aparegué un nivell (UE 402), corresponent a la seva preparació. La present evidència tenia les característiques pròpies d'aquest tipus de

nivell associat a les lloses de formigó, trobant-se constituït per graves de granulometria mitjana barrejades amb algunes arenas de color groc. Presentava una potència estratigràfica escassa, que se situava en 0'025 m.

Una vegada, es va extreure la UE 402, es localitzà un nou estrat (UE 403). Aquesta evidència també constituïa part de l'adequació del terreny, portada a terme a mitjans de la dècada dels anys 60 del segle XX, amb l'objectiu de construir el paviment esmentat prèviament (UE 401). El nivell, documentat en les àrees meridional i central de la rasa, estava constituït per argiles barrejades amb algunes arenas i alguns fragments de substrat geològic de morfologia irregular de grans dimensions (especialment, en l'àrea meridional del sondeig, on les restes arqueològiques subjacents es trobaven a un fondària més gran).

Sota la UE 403, es va localitzar la primera de les restes arqueològiques datables en l'època antiga localitzades en el sondeig 400 (UE 404). Es tractava d'un paviment, documentat en la totalitat de la superfície de la rasa efectuada, que consistia en un nivell de terra, graves i fragments ceràmics (cronològicament adscrits al període romà) de petites dimensions fortament compactat. Aquesta evidència, fou rebaixada parcialment (en l'extrem meridional de la rasa), amb l'objectiu de verificar la seva cronologia, mentre que en la resta de la rasa, sols va ésser definida en superfície. La UE 404 cobria a d'altres restes arqueològiques, que també s'adcrivien a l'època romana, però que presentarien una datació anterior.

La primera d'aquestes evidències, corresponia a un nivell de terra (UE 406), amb una potència estratigràfica escassa (que se situa entorn els 0'05 m), que estava constituït per argiles de matriu arenosa de color gris fosc. Va ésser interpretat com, possiblement, un paviment de terra compactada, associat a les restes romanes subjacents. Aquestes varen ésser localitzades en els terços meridional i central del sondeig 400 i es definiren de manera parcial, finalitzant l'excavació del sondeig 400, en arribar a la seva superfície. Les evidències documentades consistien en *tres dolia* (UE 405, UE 407 i UE 408) i en 4 murs de formigó (*opus caementicium*) (UE 409, UE 410, UE 411 i UE 412).

V.5.- Sondeig 500

Sota la present denominació s'identifica un dels tres sondejos arqueològics realitzats, de manera manual, a partir d'un rebaix preexistent, corresponent a un forat d'arbre (que havia estat arrencat, anteriorment a la intervenció).

Aquest es trobava emplaçat en el quadrant sudoriental del solar, presentava un planta irregular (amb una morfologia aproximadament triangular), amb unes dimensions que oscil·laven entre els 3'50 m/3 m. de costat. En el sondeig, excavat de manera parcial, s'assolí una fondària que oscil·lava entre els 0'10 m/ 0'56 m.

La primera evidència documentada corresponia a un nivell que ocupava els sectors septentrional i central del sondeig (UE 501). L'estrat estava constituït per una proporció considerable de pedres irregulars petites i mitjanes, nombroses restes constructives (fragments d'*opus signinum*, de *tegulae*, d'*imbrices* i d'altres peces laterícies indeterminades) i de ceràmica romana (sense evidències d'erosió). Entre aquest material, es constatà una presència escassa de sediment, però si que fou possible observar nombrosos buits, que ens remeten a seva deposició en un període cronològic molt breu. El nivell, excavat parcialment, corresponia al farciment d'un forat d'arbre, que va ésser individualitzat com a UE 502. Ambdues evidències presenten una cronologia que se situa entorn la meitat de la dècada dels anys 60 del segle XX, en el marc de l'acondicionament del jardí de la casa unifamiliar aïllada situada en l'àrea central de la parcel·la.

Aquest retall afectava a un estrat (UE 503), d'escassa potència estratigràfica (entorn 0'05 m) i que presentava una proporció considerable d'arenas de matriu argilosa barrejades amb diverses evidències de processos de combustió (cendres i carbons). L'estrat ha estat interpretat com un nivell d'ús, amb una cronologia formativa indeterminada, vinculat a la UE 504. Aquesta corresponia a un paviment, que presentava un estat de conservació precari, i que estava realitzat amb fragments laterícis (entre els quals s'observà part d'una *tegula*) amb evidències de rubefacció. Les seves característiques constructives han possibilitat identificar-la com una estructura de combustió adscrita, cronològicament, a l'època romana. Per sota de la UE 504, aparegué el substrat geològic (UE 505), que

presentava unes característiques idèntiques a les constatades en d'altres sondejos. El nivell estava constituït per argiles-margues ataronjades amb taques de morfologia i dimensions heterogènies carbonatades.

V.6.- Sondeig 600

Amb aquesta denominació, s'ha individualitzat el segon dels sondejos efectuats en la superfície corresponent a la pista de tennis, que constituïa part de l'habitatge unifamiliar aïllat de l'àrea central de la parcel·la.

Aquest, realitzat en l'àrea occidental d'aquest equipament lúdic, tenia una orientació en sentit N-S i presentava unes dimensions de: 18'90 m. x 1'21 m. La fondària màxima assolida oscil·lava entre 2'90 m. (en l'extrem meridional) i 0'70 m. (en l'àrea septentrional). En el decurs de la seva excavació, no s'exhaurí l'excavació de la seqüència estratigràfica existent, ja que en arribar a la superfície de les restes arqueològiques existents, aquestes tasques es consideraren finalitzades. La seqüència estratigràfica localitzada en el decurs de les tasques d'excavació d'aquesta rasa, tenia unes característiques gairebé idèntiques a les documentades en el sondeig 400.

El primer element que es va extreure, corresponia al paviment de la pista de tennis preexistent (UE 601), que presentava les mateixes característiques ja esmentades anteriorment per la UE 401. Es tractava d'una llosa de formigó sense armar amb un gruix que oscil·lava entre els 0'30 m (en l'àrea septentrional del sondeig) i 0'10 m. (en el sector meridional).

Per sota d'aquest paviment, es localitzà la seva preparació (UE 602). Aquesta estava constituïda per una proporció considerable de graves de granulometria mitjana barrejades amb algunes arenes de coloració groga. Presentava una potència estratigràfica de 0'38 m./0'23 m. Una vegada, es va extreure la UE 602, la seqüència estratigràfica apareguda presentava unes característiques absolutament divergents, en funció de l'àrea sondejada. Així en l'extrem meridional de la trinxera, es localitzà un nou estrat (UE 603). Aquest

estava constituït per nombroses argiles barrejades amb algunes arenes i tenia una coloració obscura, producte de processos de descomposició de la matèria orgànica. La seva potència estratigràfica era considerable, essent 2'42 m. Les seves característiques (especialment, pel que fa a la seva humitat), així com l'existència d'una canalització de P. V. C, en l'àrea sudoriental del sondeig, possibilita interpretar-lo com un estrat producte de la deposició progressiva de sediment, a partir d'aquesta conducció. Aquest nivell corresponia al farciment de la rasa UE 604.

Per una altra banda, en les àrees en les que no aparegué la UE 603 i sota la UE 602, es localitzà un altre nivell (UE 605) amb ceràmica romana i ceràmica moderna. Aquest estava constituït per argiles barrejades amb algunes arenes i nombroses restes de substrat geològic aportades antròpicament. L'estrat formava part de l'acondicionament realitzat, a mitjans dels anys 60 del segle XX, amb l'objectiu d'emplaçar el paviment UE 601. Sota la UE 605, localitzà un nivell que presentava unes característiques molt similars a les constatades prèviament, en excavar la UE 404. Es tractava d'un paviment, documentat en la totalitat de la superfície del sondeig realitzat, que consistia en un nivell de terra, graves i fragments ceràmics (cronològicament adscrits al període romà) de petites dimensions fortament compactat (UE 606). El material recuperat en aquest nivell és molt escàs, tot i això sembla indicar una cronologia de segle I dC.

La darrera de les evidències localitzades, corresponia al substrat geològic (UE 607), que sols va ésser documentat en l'extrem meridional del sondeig. Aquest presentava les mateixes característiques esmentades anteriorment.

V.7.- Sondeig 700

Sota la present denominació s'identifica una altra de les rases realitzades en l'àrea sudoccidental de la parcel·la, al nord-est del sondeig 300. Aquesta trinxera estava orientada en sentit E-W i tenia les següents dimensions: 8'50 m. x 0'40 m. La fondària assolida oscil·lava entre els 1'60 m./1'30 m. En la totalitat de la rasa s'exhaurí la seqüència estratigràfica existent, arribant a assolir la superfície del substrat geològic que, una

vegada es constatà la inexistència d'evidències arqueològiques que l'afectessin, va ésser rebaixat en una fondària que oscil·lava entre els 0'32 m. (al sector inicial del sondeig) i 0'53 m. (a la part final). La seva seqüència estratigràfica presentava unes característiques molt similars a les que es varen constatar en la resta de sondejos del sector sud-occidental de la parcel·la (rases 100, 200 i 300).

La primera evidència documentada corresponia a un estrat (UE 701), constituït per una proporció considerable de graves de granulometria mitjana i gruixuda amb algunes arenas de coloració groguenca. La seva potència estratigràfica era variable, oscil·lant entre els 0'90 m. (en l'àrea inicial de la trinxera) i els 0'44 m. (en la part final). El nivell ha estat interpretat com el farciment de la rasa UE 702. Aquesta corresponia a una trinxera realitzada en el decurs de l'instal·lació de diversos cables d'electricitat que constituïen part de la infraestructura elèctrica de la nau industrial situada en el sector centre-septentrional del solar, amb una cronologia indeterminada dins la dècada dels anys 90 del segle XX.

Un cop, es realitzà l'excavació de la UE 701, aparegué un nou estrat (UE 703), que presentava les característiques pròpies dels nivells, producte d'aportacions antròpiques progressives del sediment amb finalitats agrícoles. Es tractava d'un estrat constituït per nombroses arenas barrejades amb algunes argiles i diverses arrels. Les seves característiques i la relació estratigràfica que presentava amb les evidències dels sondejos propers (100, 200 i 300), han permès interpretar-lo com un estrat agrícola amb una cronologia formativa, que se situaria en un període indeterminat de la segona meitat del segle XX. Finalment, sota la UE 703, es va localitzar el substrat geològic (UE 704). Aquest també estava constituït per argiles-margues ataronjades, amb diverses taques de color blanc, producte de processos de carbonatació del sediment.

V.8.- Sondeig 800

Amb la present denominació, s'identifica un dels 4 sondejos portats a terme en l'àrea corresponent a l'extens jardí que constituïa part de l'habitatge unifamiliar aïllat del sector central del solar.

Aquest, realitzat en l'àrea nord-oriental del sector, estava orientat en sentit E-W i tenia unes dimensions de: 11 m. x 0'80 m. La fondària màxima assolida oscil·lava entre 1'40 m. (en l'àrea oriental) i 1'70 m. (en el sector occidental). En el decurs de la seva excavació, no s'exhaurí l'excavació de la seqüència estratigràfica existent, ja que en assolir la superfície d'un nivell de terra, cronològicament adscrit a l'època romana, aquests treballs es consideraren finalitzats.

La primera evidència documentada, que s'identificà com a UE 801, corresponia a l'actual nivell de circulació existent en aquest sector del solar. Aquest nivell, que presentava les característiques pròpies dels estrats agrícoles producte de la deposició progressiva del sediment, estava constituït per nombroses arenes barrejades amb algunes argiles i algunes arrels. La seva coloració era obscura, com a conseqüència dels processos de descomposició de la matèria orgànica. La seva relació estratigràfica amb les evidències properes han possibilitat determinar per a la UE 801, una cronologia formativa que se situa a partir de mitjans de la dècada dels anys 60 del segle XX.

Per sota d'aquest, se'n localitzà un altre, que va ésser individualitzat com a UE 802. El nivell es caracteritzava per la seva composició, constituïda, fonamentalment, per fragments de substrat geològic en posició secundària, producte d'aportacions antròpiques del sediment. La seva relació estratigràfica amb les evidències circumdants ha possibilitat identificar-lo com un farciment constructiu que formava part de l'adequació del terreny portada a terme, a mitjans de la dècada dels anys 60 del segle XX, amb la finalitat convertir aquesta àrea en un jardí.

Una vegada, es va rebaixar la UE 802, aparegueren d'altres evidències cronològicament adscrites al període contemporani. Així, en l'àrea central del sondeig, es va localitzar un nou estrat (UE 805), que estava constituït per una proporció considerable d'argiles barrejades amb algunes arenes. Aquest nivell, que farcia un forat d'arbre (UE 806), presentava una cronologia indeterminada anterior a la construcció del jardí emplaçat en aquest sector.

La UE 806 afectava a un altre estrat, de cronologia anterior que va ésser identificat com a UE 803. Es tractava d'un nivell que presentava una proporció considerable d'argiles de matriu arenosa i diverses arrels i tenia una coloració obscura, producte de la descomposició de la matèria orgànica. Aquestes característiques, així com la relació estratigràfica que presenta amb les evidències properes, han possibilitat interpretar-lo com estrat agrícola de cronologia anterior a les UE 801 i UE 802. La seva datació formativa se situaria en un moment indeterminat de la primera meitat del segle XX, quan aquest sector estava constituït per diverses parcel·les agrícoles a les que s'associaven diverses cases de pagès aïllades.

Finalment, sota la UE 803, aparegué la única de les evidències arqueològiques corresponents al període antic documentada en el sondeig 800 (UE 804). Es tractava d'un estrat excavat, de manera parcial (en l'extrem oriental de la rasa), amb l'objectiu de verificar la seva cronologia formativa, dins l'època romana. El material ceràmic és molt escàs, però pot indicar una cronologia de segle I dC. Estava constituït per una proporció considerable d'arenas barrejades amb algunes argiles i nombroses restes ceràmiques assimilables a l'època romana, sense evidències d'erosió.

V.9.- Sondeig 900

Amb la present denominació s'identifica una de les rases de l'àrea perimetral de la parcel·la. Aquesta estava situada al nord-oest de la nau industrial del sector centre-meridional d'aquest (i que s'estava enderrocant en el decurs de la intervenció) i a l'oest del vial d'accés al complex lúdic de Port Aventura (que fossilitza l'antic camí dels Emprius).

El sondeig presentava una orientació en sentit W-E i mesurava 9 m. x 0'80 m. La fondària màxima assolida se situava en 1 m. (al sector inicial) i 0'90 m. (en la part final). En la totalitat de la seva superfície, es va finalitzar totalment l'excavació de la seqüència estratigràfica existent, assolint la superfície del substrat geològic. Un cop, es constatà la inexistència de restes arqueològiques d'època antiga que l'afectessin, fou rebaixat en una fondària de 0'40 m.

Respecte a la seva datació, totes les evidències documentades s'adscriuen a un moment indeterminat de la dècada dels anys 60 del segle XX.

En iniciar l'excavació de la rasa, la primera evidència localitzada va ésser una capa asfàltica (UE 901) i que corresponia a l'actual nivell de circulació existent en aquesta àrea de la parcel.la. La present evidència tenia un gruix de 0'20 m. Les informacions orals disponibles, ens remetien a una cronologia constructiva d'aquest paviment en un moment indeterminat de la segona meitat de la dècada dels anys 60 d'aquest segle/inicis de la dels anys 70.

Una vegada es va rebaixar la UE 901, aparegué un estrat que va ésser individualitzat com a UE 902. Aquest presentava nombroses argiles barrejades amb algunes arenes i diverses pedres de morfologia irregular de petites dimensions. La seva coloració era obscura, producte dels processos de descomposició de la matèria orgànica. Ha estat interpretat com un nivell, de cronologia indeterminada, anterior a la deposició de la capa asfàltica que el cobria (UE 901).

La darrera evidència localitzada en el decurs dels treballs d'excavació del sondeig 900, correspon al substrat geològic (UE 903). Aquest presentava unes característiques idèntiques a les constatades el d'altres àrees de la parcel.la, ja que es trobava constituït per argiles-margues ataronjades amb algunes taques irregulars de dimensions heterogènies i de color blanc.

V.10.- Sondeig 1100

Sota aquesta denominació s'ha designat un altre dels sondejos realitzats en el sector perimetral del solar, a l'oest de la nau industrial, que ocupava la part centre-meridional d'aquest, i que s'estava enderrocant en el moment coetàniament a la present actuació. A més, la rasa s'emplaçà a l'oest del vial d'accés al complex lúdic de Port Aventura (que fossilitza l'antic camí dels Emprius).

La rasa tenia una planta irregular, ja que l'aparició de diversos fragments d'*opus signinum* en el decurs de la seva excavació, determinà la realització d'un sondeig adjacent amb l'objectiu de constatar la seva entitat, extensió i cronologia. Aquesta cala va possibilitar constatar que aquestes restes es trobaven en posició secundària, fora de la seva ubicació original. Tot i això, les dades disponibles, ens remeten a la possibilitat que aquests fragments procedeixin de l'àrea circumdant, constituint part d'algunes de les estructures constructives que constituïen part de la vil·la romana de La Burguera. El sondeig presentava una orientació general W-E i mesurava 9 m. x 0'80 m. La fondària màxima assolida, en la superfície de la rasa fou 0'88/0'89 m; mentre que en la cala esmentada prèviament, s'arribà fins a una profunditat de 0'50m.

En la totalitat de la rasa, finalitzà l'excavació de la seqüència estratigràfica existent, assolint la superfície del substrat geològic. Un cop, es constatà la inexistència de restes arqueològiques d'època antiga que l'afectessin, fou rebaixat en una fondària que oscil·lava entre els 0'46 m./0'48 m. L'única àrea on no finalitzaren aquests treballs, fou el sondeig adjacent realitzat. La identificació de les mateixes evidències documentades en la resta de la rasa i la constatació de que les restes aparegudes es trobaven fora dels seu emplaçament original va fer que s'exhaurís la seva excavació.

Des d'un punt de vista cronològic, totes les evidències localitzades, són assimilables a un moment imprecís dins de la dècada dels anys 60 del segle XX, període en el que s'urbanitzà aquest sector de la parcel·la. La primera evidència documentada, que s'identificà com a UE 1101, corresponia a l'actual nivell de circulació existent en aquest sector del solar. La present evidència tenia un gruix de 0'06/0'07 m. Les informacions orals disponibles, han possibilitat determinar una datació per a aquest paviment en un període imprecís de la segona meitat de la dècada dels anys 60 d'aquesta centúria/inicis de la dels anys 70.

Sota de la UE 1101, es va documentar un estrat, que va ésser identificat com a UE 1102. El nivell presentava una proporció considerable de graves de granulometria mitjana barrejades amb arenes de coloració groga. La seva relació estratigràfica amb la UE 1101

ha possibilitat interpretar-lo com un farciment constructiu associat a aquest paviment asfàltic. Una vegada, es va rebaixar la UE 1102, aparegué un altre estrat (UE 1104). Es tractava d'un nivell que presentava una proporció considerable d'argiles barrejades amb algunes arenas i diverses pedres. En el decurs de la seva excavació, es localitzaren diversos fragments d'*opus signinum*. Amb l'objectiu de determinar les seves característiques i cronologia, en l'àrea on aparegueren (sector sud-oriental del sondeig) s'amplià la superfície corresponent al sondeig. Aquestes tasques possibilitaren determinar que els fragments, de considerables dimensions i un d'ells amb una mitja canya, constituïen part d'aportacions antròpiques del sediment, realitzades a mitjans de la dècada dels anys seixanta d'aquest segle, en el marc de la urbanització d'aquesta part del solar. Finalment, sota la UE 1104, aparegué el substrat geològic que presentava unes característiques idèntiques a les esmentades prèviament per a d'altres sondejors.

V.11.- Sondeig 1200

Amb la present denominació, s'identifica el tercer dels sondejors efectuats en l'àrea perimetral de la parcel·la. Concretament, aquest estava emplaçat a l'est de la nau industrial existent en la part centre-oriental de la parcel·la i a l'oest del vial d'accés al complex lúdic de Port Aventura (que fossilitza l'antic camí dels Emprius).

La rasa presentava una orientació en sentit NW-SE i tenia unes dimensions de: 7'10 m. x 0'40 m. La fondària màxima assolida se situava entre 1'80 m. (en el sector meridional) i 2'70 m. (en l'àrea septentrional). En el decurs de la seva excavació, s'exhaurí l'excavació de la seqüència estratigràfica existent, assolint la superfície del substrat geològic (UE 1206). Aquest no va ésser rebaixat amb l'objectiu de constatar la inexistència d'evidències arqueològiques que el retallessin, ja que estava afectat per la presència del nivell freàtic, que impossibilità continuar amb aquests treballs.

La primera evidència documentada, que s'identificà com a UE 1201, corresponia a l'actual nivell de circulació existent en aquest sector del solar. Aquest consistia en una capa asfàltica de 0'20 m. de gruix. La seva relació estratigràfica amb les evidències properes

han possibilitat determinar per a la UE 1201, una cronologia constructiva que se situa a partir de mitjans de la dècada dels anys 60/inicis de la dels 70 del segle XX. Una vegada s'havia extret la UE 1201, aparegué un nivell que fou individualitzat com a UE 1202. Aquest estrat estava constituït per una enorme proporció de graves de granulometria mitjana barrejades amb arenès de coloració groc de granulometria mitjana i gruixuda. Les característiques que presenta, així com la seva relació estratigràfica amb les evidències circumdants ha permès identificar-lo com un farciment constructiu associat al paviment asfàltic UE 1201.

Sota la UE 1202, es localitzà un nou estrat (UE 1203). Aquest nivell estava constituït per nombroses argiles barrejades amb algunes arenès. La relació estratigràfica que presenta amb les evidències circumdants, ha possibilitat identificar-lo com un farciment constructiu relacionat amb l'acondicionament previ a la urbanització d'aquesta àrea del solar, amb una cronologia formativa que se situa en un període indeterminat de mitjans de la dècada dels anys 60/inicis dels 70 d'aquest segle.

La resta dels nivells subjacents (UE 1204 i UE 1205), fins la fondària a la que aparegué el substrat geològic (UE 1206) corresponia a una seqüència estratigràfica producte, respectivament, de processos de deposició i transport del sediment en un medi hídic. En el cas que ens ocupa, no descarta la possibilitat que, fins a un període cronològic relativament recent (mitjans del segle XX) aquesta zona, i de la mateixa manera que succeeix amb d'altres àrees circumdants estes ocupada per aiguamolls. Tot seguit, en excavar la UE 1205, va aparèixer el substrat geològic (UE 1206). Aquest es trobava afectat per la presència del nivell freàtic, de manera que no va ésser possible portar a terme la seva excavació, amb l'objectiu d'observar si es trobava retallat per evidències arqueològiques cronològicament adscrites a l'època antiga.

V.12.- Sondeig 1300

Sota aquesta denominació es designa una rasa emplaçada en el quadrant nord-occidental del solar, a l'oest de la nau industrial, que en l'actualitat encara es manté dempeus i que

es troba situada en la zona centre-septentrional de la parcel·la. La seva orientació era NW-SE i presentava unes dimensions de: 13 m. x 0'80 m. La fondària assolida oscil·là entre els 2'26 m. (en l'àrea inicial) i els 1'90 m. (en la part final). Durant els treballs d'excavació de la rasa no va ésser possible finalitzar el rebaix de la totalitat de la seqüència estratigràfica existent, ja que l'aflorament del nivell freàtic va impossibilitar continuar amb aquestes tasques.

Paral·lelament, l'aparició d'una canalització relacionada amb la nau industrial situada a l'oest, aproximadament, en l'àrea central del sondeig i -0'50 m. sota el nivell de circulació existent aleshores, impossibilità continuar el rebaix dels nivells existents en aquesta àrea puntual de la trinxera.

En iniciar l'excavació del sondeig la primera evidència arqueològica detectada corresponia a l'estrat superficial (UE 1301) que constituïa el nivell de circulació que existia en el moment de realitzar la intervenció. Es tractava d'un estrat, constituït per arenes de matriu argilosa i nombroses arrels i amb una coloració obscura producte dels processos de descomposició de la matèria orgànica. Aquestes característiques han permès identificar-lo com un nivell amb una naturalesa formativa relacionada amb els processos de deposició progressiva del sediment, amb finalitats agrícoles. La seva datació formativa se situa en un període indeterminat a partir de mitjans del segle XX.

Sota la UE 1301, va aparèixer un altre estrat que va ésser identificat com a UE 1302. Aquest nivell presentava una proporció considerable d'arenes barrejades amb algunes argiles. En el decurs de la seva excavació es va localitzar una proporció molt escassa de materials, tot i això la relació estratigràfica que presenta amb la resta de nivells documentats, ha permès interpretar-lo com un estrat producte de la deposició ràpida del sediment per sobre del qual es diposità la UE 1301. La seva cronologia, difícil de precisar, s'adscriu amb posterioritat a la meitat de la present centúria.

Finalment, en portar a terme el rebaix de la UE 1302, es documentà un nou estrat (UE 1303). Aquest, que va ésser excavat de manera parcial, estava constituït per una proporció considerable d'arenes de granulometria fina i mitjana barrejades amb nombrosos

còdols rierencs. Durant el rebaix de la UE 1303 no es va recuperar cap tipus de resta material. Aquest fet, a més de la seva composició geològica, han possibilitat identificar-lo com un estrat producte de processos de transport del sediment en un medi hídic. En aquest sentit, no es descarta la possibilitat de que, en períodes precedents l'àrea on s'efectuà el sondeig 1300, també estés ocupada per corrents aquífers naturals, de les que no ha estat possible precisar les seves característiques.

V.13.- Sondeig 1400

S'identifica amb aquesta denominació una altra de les rases realitzades en el sector perimetral de la parcel.la. Concretament, aquesta estava situada en el quadrant sudoriental del solar, a l'oest del vial d'accés al complex lúdic de Port Aventura (que fossilitza l'antic camí dels Emprius).

El sondeig presentava una orientació en sentit NW-SE i mesurava 3'80 m. x 0'80 m. La fondària màxima assolida oscil.lava entre 1 m. (en l'àrea septentrional) i 1'14 m. (en el sector meridional). En la totalitat de la superfície del sondeig finalitzà l'excavació de la seqüència estratigràfica existent, arribant a la superfície del substrat geològic que, un cop observada la inexistència d'evidències arqueològiques que l'afectessin, fou rebaixat en una fondària de 0'30 m. (al sector inicial de la rasa) i 0'38 m. (a la part final).

En el decurs de l'excavació del sondeig, la major part de les evidències localitzades, des d'un punt de vista cronològic, eren assimilables al període contemporani (amb una datació que se situa entorn la segona meitat del segle XX). La primera evidència documentada, va ésser identificada com a UE 1403. Es tractava d'un nivell que estava constituït per una proporció considerable d'arenas barrejades amb algunes argiles i nombroses arrels. Aquest estrat, que corresponia a l'actual nivell de circulació existent en aquesta àrea del solar, presenta una cronologia formativa que se situa en un moment indeterminat de la segona meitat del segle XX.

Una vegada s'havia extret la UE 1403, aparegué un estrat de característiques diferents, que fou individualitzat com a UE 1401. Es tractava d'un nivell amb nombroses arenes de matriu argilosa, algunes pedres de morfologia irregular de petites dimensions i diverses arrels. En el decurs de la seva excavació es varen localitzar diverses restes materials, entre les que s'observà la presència de diversos fragments latericis d'escassa entitat i alguns fragments ceràmics assimilables a l'època romana en posició residual i amb evidències d'erosió.

La darrera evidència localitzada en el decurs dels treballs d'excavació del sondeig 1400, corresponia al substrat geològic (UE 1402). Aquest tenia unes característiques idèntiques a les d'altres nivells geològics documentats en àrees properes. Es trobava constituït per argiles-margues de coloració ataronjada amb diverses taques de morfologia i dimensions heterogènies de color blanc, producte de processos de carbonatació puntual del sediment.

V.14.- Sondeig 1500

Sota la present denominació s'identifica una altra de les rases realitzades en el quadrant sudoriental

de la parcel.la, a l'oest del vial d'accés al complex lúdic de Port Aventura i immediatament a l'oest de la trinxera 1400. El sondeig estava orientat NW-SE i tenia les següents dimensions: 3'80 m. x 0'80 m. La fondària màxima assolida, en la seva totalitat, se situava en 1'30 m.

La seqüència estratigràfica documentada en el decurs dels treballs d'excavació del sondeig, tenia unes característiques idèntiques a les que es varen documentar en el sondeig 1400. Des d'un punt de vista cronològic, la major part de les evidències localitzades s'adscriuen a un moment indeterminat de la segona meitat del segle XX. En començar l'excavació del sondeig, la primera evidència localitzada (UE 1503), corresponia a un estrat que presentava nombroses arenes de matriu argilosa i diverses arrels. Es tractava del nivell de circulació existent, en aquesta àrea en realitzar la intervenció, amb una datació assimilable a un període imprecís de la segona meitat del segle XX.

Una vegada es va rebaixar UE 1503, aparegué un altre nivell que va ésser identificat com a UE 1501. L'estrat estava constituït per una proporció considerable d'arenes barrejades amb algunes argiles, pedres irregulars petites i arrels. De la mateixa manera que succeí amb la UE 1402, durant l'excavació d'aquest nivell, va ésser possible recuperar diversos fragments ceràmics, entre els que aparegueren algunes restes cronològicament adscrites al període romà, en un emplaçament residual i amb evidències d'erosió. Sota la UE 1501, es localitzà el substrat geològic (UE 1502), que presentava unes característiques idèntiques a les de la UE 1402. Aquest, una vegada es constatà la inexistència de restes arqueològiques que l'afectessin, va ésser rebaixat en una fondària de 0'40 m.

V.15.- Sondeig 1600

Amb aquesta denominació, s'identifica un dels 2 sondejors portats a terme en l'àrea actualment ocupada per la piscina i les estructures i jardins annexos, que constitueixen part de l'habitatge unifamiliar aïllat de l'àrea central del solar.

Aquesta rasa, emplaçada immediatament al nord-oest de la piscina existent en aquest punt, estava orientada en sentit SW-NE i presentava unes dimensions de: 7'70 m. x 0'80 m. (a la part inicial)/0'47 m. (en el sector final). La fondària màxima assolida oscil·lava entre 1'87 m. (en l'àrea occidental)/1'24 m. (en l'àrea oriental). Durant la realització del sondeig, gairebé s'exhaurí l'excavació de la seqüència estratigràfica subjacent. Tantmateix, l'aparició d'una canalització, aproximadament, en l'àrea central de la rasa i - 0'80 m. sota el nivell de circulació existent aleshores, impossibilità continuar el rebaix dels nivells existents en aquesta àrea puntual del sondeig.

La seqüència estratigràfica documentada correspon, gairebé, de manera absoluta, a les diverses aportacions i retalls efectuats, a partir de mitjans de la dècada dels anys 60 del segle XX, amb l'objectiu de construir la piscina emplaçada en aquest sector i d'adequar del seu entorn circumdant.

En començar l'excavació del sondeig, la primera evidència identificada va ésser el nivell corresponent al jardí, situat al voltant de la piscina i que ocupava la major part de la superfície d'aquest sector (UE 1601). Aquest era un estrat, amb les característiques pròpies de la deposició ràpida del sediment amb finalitats agrícoles, constituït per arenes de matriu argilosa amb una presència considerable de matèria húmida i amb una potència estratigràfica de 0'30/0'25 m.

Per sota d'aquest, aparegué un nou nivell, identificat com a UE 1602. Aquest, que presentava una composició molt similar a la de la UE 802, es caracteritzava per el tipus de sediment que presentava, ja que es tractava de substrat geològic en posició secundària, producte d'aportacions antròpiques. Una vegada s'havia extret la UE 1602, aparegué la UE 1603. Es tractava d'un nivell, constituït per nombroses argiles barrejades amb algunes arenes i pedres de morfologia irregular petites. Aquest estrat cobria a una conducció (UE 1607), que va ésser localitzada, aproximadament, en l'àrea central del sondeig. La canalització, que estava realitzada amb de fibrociment presentava un diàmetre màxim de 0'08 m. Des d'un punt de vista estructural i cronològic estava relacionada amb la piscina propera existent en aquest punt.

Per sota de les UE 1602 i UE 1607, en l'àrea occidental del sondeig, es documentà un nou estrat (UE 1604). Aquest nivell, que estava constituït per nombroses pedres de morfologia irregular de petites dimensions barrejades amb algunes arenes corresponia al farciment de la rasa UE 1605. El nivell ha estat interpretat com un element associat al sistema de drenatge hídric de la piscina emplaçada immediatament al sud del sondeig 1600. La UE 1605 afectava a la darrera de les evidències documentades en aquesta trinxera. Es tractava del substrat geològic (UE 1606) que presentava les mateixes particularitats constatades en la totalitat dels sondejors esmentats prèviament, excepte en les rases 1200 i 1300.

V.16.- Sondeig 1700

Sota la present denominació ha estat identificat un altre dels tres sondejos arqueològics realitzats, de manera manual, a partir d'un rebaix preexistent, corresponent a un forat d'arbre (que havia estat arrencat, anteriorment a la nostra intervenció).

Aquest es trobava emplaçat dins els límits del sector ajardinat en el que se situava la piscina de l'habitatge unifamiliar aïllat existent en l'àrea central del solar. La cala presentava un planta rectangular, amb unes dimensions de 1'45 m. de llargària per 1'16 m. d'amplada. En el sondeig s'assolí una fondària que oscil.lava entre els 0'94 m/ 1'01 m.

La seqüència estratigràfica localitzada correspon, en la seva totalitat, a les diverses aportacions realitzades, a partir de mitjans de la dècada dels anys 60 del segle XX, en el marc de l'acondicionament del sector perimetral de la piscina situada en aquesta àrea, com a jardí. La primera evidència documentada corresponia a un nivell (UE 1701) que estava constituït, fonamentalment, per substrat geològic en posició secundària, producte d'aportacions antròpiques del sediment. Per sota de la UE 1701, aparegué un altre nivell que va ésser identificat com a UE 1702. Aquest presentava una proporció considerable d'argiles barrejades amb algunes arenas i diverses graves de granulometria petita i mitjana.

Una vegada es va rebaixar la UE 1702, aparegué el substrat geològic (UE 1703). Aquest presentava les mateixes característiques constatades en el sondeig 1600. Una vegada es constatà la inexistència d'evidències arqueològiques d'època antiga que l'afectessin, va ésser rebaixat en una fondària que oscil.lava entre els 0'42/0'47 m. amb la finalitat de comprovar que es trobava en una posició primària i que no corresponia a cap tipus d'aportació antròpica del sediment.

V.17.- Sondeig 1800

Amb aquesta denominació, es designa el tercer sondejos arqueològics efectuats, de forma manual, a partir d'un rebaix preexistent, corresponent a un forat d'arbre (que havia estat arrencat, prèviament a la intervenció).

El sondeig se situava dins els límits del sector ajardinat existent en l'àrea immediatament posterior a l'habitatge unifamiliar aïllat del sector central de la parcel·la. Concretament, aquest es trobava emplaçat al nord-est de la pista de tennis, al sud-est de la vivenda i a l'oest del sondeig 800. La cala tenia un planta rectangular i mesurava 2'10 m. de llargària per 0'92 m. d'amplada. En el decurs de la seva excavació, s'exhaurí la seqüència estratigràfica existent en aquest punt, arribant a una fondària d'1'23 m./1'43 m. La totalitat dels nivells de terra localitzats constituïen part d'una seqüència estratigràfica, relacionada amb la construcció, a mitjans de la dècada dels anys 60 del segle XX, de l'habitatge unifamiliar aïllat i dels equipaments adjacents que ocupaven l'àrea central del solar.

En començar l'excavació d'aquest sondeig, la primera evidència localitzada va ésser l'estrat superficial corresponent al jardí, identificat com a UE 1801. Aquest, que presentava una proporció considerable d'arenas barrejades amb algunes argiles, tenia una coloració obscura, producte de la descomposició de la matèria orgànica.

Una vegada es va excavar la UE 1801, aparegué un altre nivell (UE 1802), que presentava unes característiques idèntiques a les de la UE 802, documentada en la rasa situada al nord-est del sondeig 1800. Aquest estrat estava constituït, fonamentalment, per substrat geològic en posició secundària, com a conseqüència d'aportacions antròpiques del sediment.

Sota de la UE 1802, es va localitzar un nou estrat (UE 1803), que estava constituït per una proporció considerable d'argiles barrejades amb algunes arenas i diverses pedres irregulars de petites dimensions. La relació estratigràfica que presenta amb les evidències circumdants ha possibilitat determinar per a aquest nivell una cronologia formativa que se situa entorn mitjans de la dècada dels anys 60 del segle XX, en el moment en que es construí el xalet unifamiliar aïllat.

Finalment, un cop s'excavà la UE 1803, aparegué el substrat geològic (UE 1804). La present evidència, de característiques idèntiques a les esmentades anteriorment (excepte per als sondejors 1200 i 1300) va ésser rebaixada, un cop es constatà la inexistència de restes arqueològiques d'època antiga que l'afectessin, en una fondària que oscil·lava entre

Memòria de la delimitació arqueològica de la vil·la de La Burguera (Salou, Tarragonès)

els 0'18/0'22 m. D'aquesta manera, es constatà que la UE 1804 ocupava un posició primària i no corresponia a cap tipus d'aportació antròpica del sediment.

V.18.- Rasa 1900

Rasa efectuada en el camp agrícola situat al sud de la residència objecte de delimitació de la primera fase. Mesura aproximadament 27 m de llargària per 1 d'amplada i discorre en sentit W-E.

Aproximadament, les dues terceres parts del cantó occidental presenten restes arqueològiques i estratigràfiques. En destaca un mur (UE 1907) compost per grans carreus i que ha estat documentat parcialment. També són de destacar els retalls UE 1902 i 1905 efectuats sobre un paviment d'argila vermella (UE 1904) i que presenten clares evidències de rubefacció. No podem precisar l'ús real d'aquests elements donat que s'han documentat parcialment i estan coberts pel que sembla la fonamentació d'un marge modern (UE 1901). Finalment, l'element més oriental de la rasa és el retall circular UE 1908 fet en el nivell geològic i que també s'ha situat en època romana.

V.19.- Rasa 2000

Rasa efectuada en el camp agrícola situat al sud de la residència objecte de delimitació de la primera fase. Mesura aproximadament 40 m de llargària per 1 d'amplada i discorre en sentit W-E i s'ha hagut de seccionar en quatre segments degut a l'aparició de fonaments corresponents als antics barracons escolars.

Les restes arqueològiques es troben en el costat occidental, ocupant aproximadament dues terceres parts de la rasa. En destaca la presència d'un dipòsit de líquids definit a partir d'una pavimentació impermeable d'*opus signinum* (UE 2001) i del mur oriental de delimitació (UE 2002). La situació d'aquest dipòsit fa pensar que fou afectat pels rebaixos efectuats en fer el camp de futbol. Prop d'aquest dipòsit es troba un altre mur paral·lel (UE 2003).

Cap el centre de la rasa es documenten dos murs fent angle (UE 2005 i UE 2006). Entremig una rasa indeterminada d'època romana (UE 2010). Tots aquests murs estan

fets de pedres irregulars lligades amb argila. A l'extrem oriental es documenta la rasa 2008 efectuada en el nivell geològic i que, pel material ceràmic trobat a l'interior, ha de situar-se en època contemporània.

V.20.- Rasa 2100

Rasa traçada en el camp agrícola situat al sud de la residència objecte de delimitació de la primera fase. Mesura aproximadament 30 m de llargària per 1 d'amplada i discorre en sentit W-E.

En aquesta rasa s'han documentat restes estratigràfiques ocupant la meitat occidental. A nivell arquitectònic en destaca una canalització romana (UE 2101) que consta de dues parets de pedra irregular mitjana lligades amb argila. El seu farciment contenia escassa ceràmica romana.

V.21.- Rasa 2200

Rasa traçada en el camp agrícola situat al sud de la residència objecte de delimitació de la primera fase. Mesura aproximadament 23 m de llargària per 1 d'amplada i discorre en sentit W-E. No s'han documentat restes arquitectòniques i s'han apreciat nivells estratigràfics d'època romana que ocupen aproximadament la meitat occidental de la rasa.

V.22.- Rasa 2300

Rasa traçada en el camp de futbol corresponent a l'antic complex educatiu. Es troba en el sector sudoccidental de l'àrea prospectada. Mesura aproximadament 54 m de llargària per 1 d'amplada i discorre en sentit N-S.

Inicialment es preveia la no identificació de restes arqueològiques donat el rebaix efectuat per tal d'anivellar el camp de futbol de l'antic complex educatiu. Aproximadament, han aparegut restes en els extrems de la rasa mentre que en la part central el nivell geològic sorgeix promptament i es localitzen una sèrie de retalls i murs que poden situar-se en època contemporània.

L'element més destacable és la presència d'una àrea d'emmagatzematge a l'extrem nord, tot definint un altre espai amb la mateixa funcionalitat que les restes documentades en la pista de tennis. Per aquest motiu es pressuposa un jaciment romà amb terrasses o diferents nivells de circulació. Tal com avui en dia es prop apreciar entre les diferents finques en què s'estén la vil.la romana.

S'ha localitzat, excavada en el subsòl, una dòlia *in situ* (UE 2304) conservada aproximadament en una tercera part. Al sud i arrencat amb la dòlia, un retall circular corresponent possiblement a una altra tenalla. Cap la possibilitat que, en aquesta alineació, es trobin més recipients. Al costat est es troba un gran retall allargat fet en el subsòl geològic i que, tot i que no s'ha excavat, presenta una sèrie de sinuositats que fan pensar que ens trobem davant d'una segona renglera d'encaixos excavats per situar les dòlies. D'aquesta forma tindriem dues alienacions de dòlies amb un nombre indeterminat de recipients.

Cap el terç meridional s'han localitzat més evidències arqueològiques. En destaca una sitja de grans dimensions excavada en el subsòl (UE 2310) i conservada aproximadament en la seva meitat. Més avall les restes de dos murs de pedra mitjana irregular lligada amb argila (UE 2314 i 2317). A l'extrem meridional el nivell geològic presenta una davallada considerable i es documenten nivells estratigràfics d'època romana (UE 2313).

V.23.- Rasa 2400

Rasa situada en el camp de futbol corresponent a l'antic complex educatiu. Es troba en el sector sudoccidental de l'àrea prospectada. Mesura aproximadament 44 m de llargària per

1 d'amplada i discorre en sentit N-S. Aquesta rasa no ha proporcionat evidències d'època romana i representa un límit per a la situació de les evidències de la vil.la.

V.24.- Rasa 2500

Rasa situada en l'extrem meridional de l'àrea prospectada. Abraça part del camp de futbol i de la parcel.la agrícola. La rasa discorre en sentit W-E i mesura aproximadament 44 m de llargària i una amplada que oscil.la entre 0,5 i 1 m. La rasa s'ha dividit en quatre segments per l'aparició de diversos murs contemporanis.

La rasa ha permès apreciar una gran depressió del nivell geològic en la part central. Així la cota del nivell geològic en els extrems de la rasa és més elevada que en la part central. És en la part central on es documenta una estratigrafia romana amb restes de material constructiu -pedres i teules- (UE 2501). No es pot afirmar, per l'absència d'una excavació manual, el tarannà del procés de deposició estratigràfica, però aquest pot haver estat relacionat amb un reompliment natural o antròpic de la depressió del nivell geològic. No es documenten estructures arquitectòniques. També s'ha documentat un retall (2604) en el subsòl natural que, per l'absència de material, no pot situar-se cronològicament.

Llistat d'Unitats Estratigràfiques

Sector 100

- 101: Estrat agrícola (2na meitat del s. XX)
- 102: Estrat agrícola (2na meitat del s. XX)
- 103: Substrat geològic
- 104: Farciment de la UE 105 (dècada dels 90 del s. XX)
- 105: Rasa (dècada dels anys 90 del s. XX)
- 106: Farciment de la UE 107 (dècada dels 90 del s. XX)
- 107: Rasa, possiblement, de cablejat elèctric (anys 90 del s. XX)

Sector 200

- 201: Estrat agrícola (2na meitat del s. XX)
- 202: Substrat geològic
- 203: Farciment de la UE 204 (dècada dels 90 del s. XX)
- 204: Rasa (dècada dels anys 90 del s. XX)
- 205: Farciment de la UE 206 (dècada dels 90 del s. XX)
- UE 206: Rasa, possiblement, de cablejat elèctric (anys 90 del s. XX)

Sector 300

- UE 301: Estrat agrícola (2na meitat del s. XX)
- 302: Substrat geològic
- 303: Farciment de la UE 304 (dècada dels 90 del s. XX)
- 304: Rasa (dècada dels anys 90 del s. XX)

Sector 400

- 401: Llosa de formigó (mitjans dels anys 60 del s. XX)
- 402: Preparació de la UE 401 (mitjans dels 60 del s. XX)
- 403: Farciment constructiu (mitjans dels 60 del s. XX)
- 404: Paviment d'època romana
- 405: *Dolium* del període romà

406: Possible paviment associat als murs romans del sondeig 400

407: *Dolium* de l'època romana

408: *Dolium* del període romà

409: Mur d'època romana (relacionat amb els *dolia* anteriors)

410: Mur del període romà

411: Mur de l'època romana

412: Mur del període romà

Sector 500

501: Farciment de forat d'arbre (mitjans dels 60 del s. XX)

502: Forat d'arbre (mitjans dels anys 60 del s. XX)

503: Nivell d'ús relacionat amb la UE 504 (època romana)

504: Paviment datable en el període romà

UE 505: Substrat geològic

Sector 600

601: Llosa de formigó (mitjans dels anys 60 del s. XX)

602: Preparació de la UE 601 (mitjans dels 60 del s. XX)

603: Farciment de la UE 604 (mitjans dels 60 del s. XX-2000)

604: Rasa (mitjans dels 60 del s. XX)

605: Farciment constructiu (mitjans dels anys 60 del s. XX)

606: Paviment datable en el període romà

607: Substrat geològic

Sector 700

701: Farciment de la UE 702 (dècada dels 90 del s. XX)

702: Rasa (dècada dels anys 90 del s. XX)

703: Estrat agrícola (2na meitat del s. XX)

704: Substrat geològic

Sector 800

- 801: Estrat agrícola (mitjans dels 60 del s. XX)
- 802: Farciment constructiu (mitjans dels 60 del s. XX)
- 803: Estrat agrícola (primera meitat del s. XX)
- 804: Deposició del sediment d'època romana

Sector 900

- UE 901: Capa asfàltica (1965/inicis dels 70 del s. XX)
- 902: Preparació de la UE 901(1965/inicis dels 70 del s. XX)
- 903: Substrat geològic

Sector 1100

- 1101: Capa asfàltica (1965/inicis dels 70 del s. XX)
- 1102: Preparació de la UE 1101 (1965/inicis dels 70 del s. XX)
- 1103: Substrat geològic
- 1104: Farciment constructiu (1965/inicis 70 del s. XX)

Sector 1200

- 1201: Capa asfàltica (1965/inicis dels 70 del s. XX)
- 1202: Preparació de la UE 1201(1965/inicis 70 del s. XX)
- 1203: Farciment constructiu (1965/inicis dels 70 del s. XX)
- 1204: Deposició del sediment (anterior a 1965/inicis dels 70 del s. XX)
- 1205: Nivell producte de transport del sediment (anterior a 1965/inicis dels 70 del s. XX)
- 1206: Substrat geològic

Sector 1300

- 1301: Estrat agrícola (2na meitat del s. XX)
- 1302: Farciment (anterior a mitjans del s. XX)
- 1303: Nivell producte de transport del sediment (anterior a mitjan del s. XX)

Sector 1400

- 1401: Farciment constructiu (2na meitat del s. XX)
- 1402: Substrat geològic
- 1403: Estrat superficial (2na meitat del s. XX-2000)

Sector 1500

- 1501: Farciment constructiu (2na meitat del s. XX)
- 1502: Substrat geològic
- 1503: Estrat superficial (2na meitat del s. XX-2000)

Sector 1600

- 1601: Estrat agrícola (mitjans dels 60 del s. XX)
- 1602: Farciment constructiu (mitjans dels 60 del s. XX)
- 1603: Farciment constructiu (mitjans dels 60 del s. XX)
- 1604: Farciment del retall UE 1605 (mitjans dels 60 del s. XX)
- 1605: Retall de drenatge hídric (mitjans dels 60 del s. XX)
- 1606: Substrat geològic

Sector 1700

- 1701: Farciment constructiu (mitjans dels 60 del s. XX)
- 1702: Farciment constructiu (mitjans dels 60 del s. XX)
- 1703: Substrat geològic

Sector 1800

- 1801: Estrat agrícola (mitjans dels 60 del s. XX)
- 1802: Farciment constructiu (mitjans dels 60 del s. XX)
- 1803: Farciment constructiu (mitjans dels 60 del s. XX)
- 1804: Substrat geològic

Sector 1900

- 1901: Mur de pedra irregular mitjana lligada amb argila. Possible marge de pagès.
- 1902: Retall aprox. circular tallant el paviment 1904.

Memòria de la delimitació arqueològica de la vil·la de La Burguera (Salou, Tarragonès)

1903: Farcit de terra i pedres del retall 1902.

1904: Pavimentació argilosa vermella.

1905: Retall circular de grans dimensions amb les parets revestides de calç.

1906: Farcit de 1905.

1907: Mur indeterminat de carreus amb pedres més petites. Documentació parcial.

1908: Retall circular en el tapàs.

1909: Farcit de 1908.

1910: Nivell superficial rebaixat mecànicament.

1911: Tapàs geològic.

Sector 2000

2001: Pavimentació de dipòsit. *Opus signinum*.

2002: Mur de pedra i argila. Paret del dipòsit.

2003: Mur de pedra i argila.

2004: Nivell superficial rebaixat mecànicament.

2005: Mur pedres irregulars grans amb argila.

2006: Mur de pedra irregular amb argila.

2007: Nivell colgament romà.

2008: Rasa contemporània excavada en tapàs.

2009: Farciment de 2008.

2010: Retall d'època romana.

2011: Farcit de 2010.

2012: Tapàs geològic.

Sector 2100

2101: Conducció formada per dues parets de pedra i argila.

2101: Nivell colgament rebaixat mecànicament.

2102: Farcit interior de 2101.

2103: Estrat geològic.

2104: Estratigrafia d'època romana.

Sector 2200

2201: Nivell colgament rebaixat mecànicament.

2202: Nivell estratigràfic romà.

2203: Estrat geològic.

Sector 2300

2301: Nivell preparació del camp de futbol.

2302: Nivell colgament rebaixat mecànicament.

2303: Estrat geològic.

2304: Dòlia conservada en un terç.

2305: Retall circular en tapàs per contenir una altra dòlia.

2306: Farcit de 2305.

2307: Farcit de 2304.

2308: Conjunt de retalls que pot indicar una altra alineació d'encaixos de dòlies.

2309: Farcit de 2308.

2310: Sitja excavada en tapàs.

2311: Farcit de 2310.

2312: Retall o canvi brusc del pendent del tapàs.

2313: Farcit de 2312. Època romana.

2314: Mur romà de pedra irregular i argila.

2315: Retall, època contemporània.

2316: Farcit de 2315.

2317: Mur romà de pedra irregular i argila.

Sector 2400

2401: Nivell preparació camp de futbol.

2402: Nivell colgament rebaixat mecànicament.

2403: Estrat geològic.

Sector 2500

2501: Estratigrafia d'època romana.

2502: Estrat geològic.

2503: Nivell colgament rebaixat mecànicament.

Memòria de la delimitació arqueològica de la vil·la de La Burguera (Salou, Tarragonès)

2504: Retall d'època indeterminada.

2505: Farcit de 2504

VI.- CONCLUSIONS

Inicialment cal tornar a insistir en el tarannà de l'excavació arqueològica que s'ha efectuat. La delimitació arqueològica ha pretès definir l'àrea arqueològica d'aquesta vil.la romana. Aquesta tasca ha estat possible, però no s'ha incidit en la documentació estratigràfica de la seqüència arqueològica conservada i, per tant, no sempre es pot determinar la naturalesa del procés de sedimentació i la seva potència estratigràfica.

A més a més, cal tenir en compte que el tipus d'ocupació dispersa pròpia d'una vil.la romana impedeix garantir que, dins de l'àrea arqueològica definida, no existeix algun element arqueològic situat, pel seu tarannà, en la perifèria del nucli principal. Ens referim a elements de situació, actualment imprevisibles, com zones d'emmagatzematge o àrees funeràries aïllades. No obstant, malgrat aquests imprevistos, sempre presents en qualsevol vil.la romana, la nostra tasca ha definit el nucli arqueològic preferencial de la vil.la romana de la Burguera.

Un altre aspecte previ a tenir en compte és l'extensió física de les àrees arqueològiques. Cal tenir present que una delimitació efectuada amb rases és, bàsicament, una mostra estadística o percentual de la totalitat del jaciment. Així, els resultats obtinguts no són reals en la seva totalitat, cal una documentació en extensió per apreciar fidedignament la realitat arqueològica. Per aquest motiu, les àrees arqueològiques de protecció que es proposen solen ser, per qüestions de seguretat, aproximades.

La delimitació arqueològica realitzada en la partida de la Burguera (Salou, Tarragonès), a partir de les considerables dimensions que presenta la parcel.la, ha possibilitat la documentació d'una seqüència estratigràfica clarament diferenciada en funció de l'àrea en la que s'emplaçaven els diversos sondejos que s'han portat a terme.

Des del punt de vista cronològic no s'han obtingut dades ceràmiques suficientment precises per definir una evolució temporal per aquesta vil.la romana. En destaca però la presència de material comprès entre els segles I aC i I dC. Quant a la representativitat geogràfic i funcional dels atuells ceràmics identificats destaquen exemplars de vaixel·la de

taula i contenidors amfòrics diversos i reflectint la inclusió d'aquesta vil·la en els corrents comercials de l'època.

1a Fase de delimitació

Dins el solar, les evidències cronològicament adscrites a l'època romana es troben concentrades en una àrea de límits molt precisos, corresponent a la part més elevada, des d'un punt de vista topogràfic, de la parcel·la. Es tracta de la zona, actualment, ocupada per alguns dels equipaments lúdics de la casa unifamiliar aïllada existent en aquest punt del solar (pista de tennis i part dels jardins adjacents emplaçats, tant al nord-est com a l'est d'aquesta). Cal destacar l'absència de restes arqueològiques a l'entorn de la piscina, l'excavació de la qual comportà la realització d'importants rebaixos.

També s'han documentat, en la segona fase de delimitació i al sector de migjorn, més evidències arqueològiques. La superfície delimitada permet definir una àrea arqueològica preferencial de gran extensió, aproximadament, en 3265 m².

Respecte la cronologia de les restes arqueològiques localitzades, les dades disponibles ens remeten a la possibilitat -preliminar- que aquestes siguin assimilables a dos períodes diferents dins l'època romana. L'embrionari estat actual dels treballs, no possibilita realitzar cap tipus de precisió sobre aquesta qüestió.

Atenent a les seves característiques, aquestes evidències es poden adscriure a 4 categories diferents.

Dins el primer grup, constituït per els diversos paviments localitzats, se n'inclouen tres realitzats amb terra (UE 406) i amb aquest material i graves fortament compactades (UE 404 i UE 606) i un construït amb material laterici clarament romà, com per exemple, diversos fragments de *tegulae* (UE 504).

Respecte al paviment esmentat en darrer terme, una altra de les característiques constatades, correspon al fet que aquest presentava diverses taques de rubefacció, fet

que possibilita assimilar-lo a part d'una estructura en la que es portaren a terme diverses tasques de combustió. D'aquesta manera, s'ha de recordar que les informacions disponibles prèviament a la nostra intervenció assenyalaven l'existència, constituint part de la vil·la romana de La Burguera d'un forn d'àmfores. Per el moment, donada la parcialitat de les dades disponibles i el fet que siguin absolutament preliminars, no és possible establir una relació funcional i cronològica clara entre la UE 504 i l'estructura de combustió esmentada.

Dins l'àrea sondejada, el seu estat de conservació era precari, ja que una part de la seva superfície es trobava afectada per la presència d'un forat d'arbre que constituïa part d'aquesta àrea ajardinada de l'habitatge unifamiliar existent en l'actualitat.

La segona categoria, constituïda per les diverses estructures muràries localitzades, està constituïda per 4 parets de pedra i morter de calç (*opus caementicium*) aparegudes totes elles en el decurs de l'excavació del sondeig 400 i que varen ésser individualitzades com a UE 409, UE 410, UE 411 i UE 412. Aquests elements constructius, sols varen ésser definits en la seva superfície, ja que en arribar a aquest punt, l'excavació mecànica del sondeig finalitzava. Varen aparèixer a una fondària que oscil·lava entre els -0'32 m./-0'67 m. sota el nivell corresponent a la superfície de la pista de tennis. Les seves característiques sols han estat determinades a partir d'una observació parcial de les restes. Els sectors visualitzats no permeten determinar amb precisió el seu estat de conservació, tot i que les característiques constructives genèriques d'aquests tipus d'estructura, en el període romà, possibiliten determinar que els elements localitzats correspondrien al sector inferior dels murs. Probablement, sobre aquesta àrea se situarien les parts central i superior, generalment realitzada amb tovots. En el nostre cas, aquesta àrea hauria desaparegut.

Un tercer grup està constituït per d'altres de les evidències que, si bé no són assimilables a les categories anteriors, si que esdevenen un dels elements més característics de la *pars fructuaria* o àrea d'emmagatzematge de les vil·les romanes: les *dolia*. En el nostre cas es localitzaren tres contenidors d'aquest tipus que foren individualitzats com a UE 405, UE 407 i UE 408. Tots ells estaven situats en l'extrem meridional del sondeig 400, en una

fondària que oscil·lava entre -1m./-1'30 m. sota el nivell de circulació existent corresponent a la superfície de la pista de tennis. El seu estat de conservació era irregular, ja que les 2 esmentades en primer terme es trobaven escapçades en el moment de la seva localització, mentre que la tercera es trobaria sencera ja que, tot i que va ésser definida de manera superficial, mantenia la seva part superior corresponent a la boca.

El darrer tipus d'evidència arqueològica d'època antiga correspon a un nivell de terra documentat en el sondeig 800 (UE 804). Aquest estrat, que contenia diverses restes de material ceràmic en posició primària i sense cap tipus d'evidència d'erosió, dins els límits del sondeig 800, no estava relacionat amb cap estructura. De tota manera, no es descarta la possibilitat que n'existeixi alguna fora la rasa efectuada.

Finalment, el darrer període cronològic documentat durant els treballs arqueològics portats a terme, correspon a l'època contemporània (segle XX).

A aquest període cronològic, s'adscriuen la totalitat dels estrats documentats en realitzar l'excavació dels sondejos 100-300, 700, 900, 1600-1800, a més de les diverses aportacions antròpiques del sediments documentades en les rases 400-600 i 800. Tots aquests nivells estaven relacionats amb les treballs d'acondicionament i construcció dels diversos equipaments que constituïen part de l'habitatge unifamiliar aïllat que ocupa el sector centre-occidental de la parcel·la. Aquestes tasques es varen portar a terme a partir de mitjans de la dècada dels anys seixanta del segle XX.

Dins aquesta mateixa cronologia també se situen la totalitat de les evidències (corresponents a nivells de terra) localitzades en les rases situades en les àrees perimetrals del solar (sondejos 1100-1400). Els estrats documentats presenten una naturalesa formativa diversa. D'una banda, es tracten d'estrats producte de processos de transport i deposició del sediments en medi hídic fluvial, fet que possibilita constatar el caràcter pantanós de la zona, fins a un moment imprecís anterior als anys seixanta del segle XX. I de l'altra, corresponen a diversos farciments constructius associats a la construcció, en un període posterior (a partir de la segona meitat d'aquesta dècada/inicis de la dels anys setanta) de les naus industrials i dels accessos relacionats amb aquestes.

Tot i que, l'existència d'evidències arqueològiques cronològicament adscrites a l'època romana ha estat documentada en una àrea de límits molt precisos dins la superfície total de la parcel·la (en l'àrea centre-meridional), la seva existència fa aconsellable el seguiment arqueològic de qualsevol tipus d'obra realitzada en un radi proper, malgrat que en el que en el decurs de la present intervenció no s'hagi localitzat cap tipus de restes romanes. Evidentment, aquest control afectaria només els nivells situats per sobre del substrat geològic, exceptuant els casos en que s'hagin detectat sitges o estructures excavades en els nivells esmentats.

2a Fase de delimitació

Pel que fa a la segona fase, els treballs de delimitació s'han efectuat en una àrea rústica afectada pels fonaments dels suports dels mòduls prefabricats emprats provisionalment quan en aquest indret havia una escola i, en segon terme, pel rebaix efectuat per tal de construir un camp de futbol de l'antic complex educatiu. La primera afectació pot considerar-se puntual i la segona fou més extensa. Malgrat això, en ambdós sectors s'ha identificat restes arqueològiques que, a nivell arquitectònic, són decreixents quan més ens allunyem del turó actualment ocupat pel xalet.

Apareixen restes arquitectòniques en les rases 1900, 2000, 2100 i també en els extrems de la rasa 2300. També s'ha observat que, aproximadament, la meitat oriental de les rases 1900, 2000, 2100, 2220 i el terç oriental de la rasa 2500 no han proporcionat restes arqueològiques. Aquí, el nivell geològic es mostra ascendent en direcció est, fet que pot haver incidit en la no preservació d'evidències antigues.

La rasa 2400, més les efectuades en la primera fase i una rasa executada per l'Ajuntament per tal de traçar els serveis del nou vial, permeten apreciar la inexistència de restes arqueològiques en direcció oest. Per tant, el límit de les restes cal situar-lo entre les rases 2300 i 2400.

La presència de restes arqueològiques *-dolia-* a l'extrem nord de la rasa 2300 configura un caràcter d'aterrament a la vil.la romana i incideix més en l'aspecte rústic i productiu d'aquest assentament. Finalment, és de destacar la presència de nivells estratigràfics romans en l'extrem sud de la rasa 2300 i en l'àrea central de la rasa 2500. Aquest fet, juntament amb l'orografia del geològic permet intuir en aquesta zona una mena de depressió o fondalada de la capa natural. Aquesta es trobaria reomplerta, per processos antròpics i/o naturals, per estratigrafia de colgament d'època que conté material ceràmic d'aquest moment.

Totes aquestes dades permeten afirmar que les restes arqueològiques de La Burguera poden identificar-se amb una vil.la romana. Existeix però el dubte de si es tractà d'una vil.la amb un marcat caràcter productiu, atesa la presència d'àrees d'emmagatzematge, o si bé l'aspecte residencial fou també important. El tipus d'intervenció arqueològica efectuat no ha permès, per l'absència de profundització estratigràfica, identificar restes arquitectòniques que es puguin adscriure a la part residencial. Malgrat aquesta absència no es pot desestimar la presència d'una part residencial, atesa la recuperació, d'antic, d'una escultura de bronze i de restes marmòries.

Per altra banda, la presència de nombroses dòlies pot indicar l'existència d'una premsa de vi i/o oli en la vil.la. També són interessants les referències antigues a l'existència d'un forn d'àmfora. Tot plegat, les dades antigues i les recents ens indiquen la presència d'una vil.la romana ocupant un lleuger turó natural que, actualment, es troba emmascarat pels terraplenaments d'època moderna i contemporània.

VII.-BIBLIOGRAFIA

Adserias 1998

M. Adserias: *Evidències del passat. Prehistòria i món antic a Vila-seca*, Vila-seca

Amigo 1978

R. Amigó: *Toponímia de Vila-seca de Solcina i del seu terme municipal*, Monografies de Vila-seca - Salou, 6, Vila-seca-Salou

Aquilué et alii 1987

X. Aquilué, X. Dupré, M.J. Massó i J. Ruiz de Arbulo: *Guia Arqueològica de Tarragona*, Diari de Tarragona, Tarragona

Codex 1992

Codex - Arqueologia i Patrimoni: *Memòria de les prospeccions arqueològiques efectuades en els terrenys del parc Tibi-Gardens (Vila-seca i Salou)*, memòria inèdita lliurada al Servei d'Arqueologia de la Generalitat, Tarragona

Codex 1996

Codex - Arqueologia i Patrimoni: *Memòria dels treballs de delimitació arqueològica realitzats a la vil·la de Barenys (Salou, Tarragonès)*, memòria inèdita lliurada al Servei d'Arqueologia de la Generalitat, Tarragona

Codex 1997

Codex - Arqueologia i Patrimoni: *Memòria dels treballs de delimitació arqueològica portats a terme a la partida de La Burguera (Salou, Tarragonès)*, memòria inèdita lliurada al Servei d'Arqueologia de la Generalitat, Tarragona

Gibert 1900

A. M. Gibert: *Ciutats focenses del litoral cosetà*, Barcelona

IPAC 1990

Inventari del Patrimoni Arqueològic de Catalunya: "Inventari del Patrimoni Arqueològic del Tarragonès" Servei d'Arqueologia de la Generalitat de Catalunya.

Massó 1985

J. Massó: "La Via Augusta al seu pas per la Costa Daurada. Fixació del tram Tàrraco -Tria Càpita", *XXIX Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos*, Sitges, 111-119.

Massó 1990

J. Massó: "Notas sobre un miliario desaparecido de la Via Augusta, entre las mansiones de Tàrraco y Oleastrum", *La red viaria en la Hispania romana* (Tarassona, 1987), Saragossa, 347-353

Vilaseca 1920

S. Vilaseca: "Petites addicions a la història de la Tarragona Romana", *Revista del centre de Lectura*, 15, Reus, 270 - 272

Vilaseca 1973

S. Vilaseca: "Las industrias de cantos rodados del cabo de Salou", *Ampurias XXXV*, Barcelona, 1-108

Vilaseca (manuscrit)

S. Vilaseca: *Vilaseca (Salou), Cambrils y Vinyols*, article manuscrit a mig confeccionar, amb notes, croquis i fotografies, dels diferents llocs esmentats. Arxiu particular de la família Vilaseca

Annex A. Material Arqueològic

UE 102

Tipus UE: Revestiment

Cronologia UE: De a

Classe	Tipologia	Ref.	PC	INF	Fons	An.	V.	Alt.I.E.	Observacions
Àmfora Indeterminada				2					
Imbrex							1		
Mat. Construcció Ceràmic	Uralita			1					
Mat. Construcció Ceràmic	Rajola			1					Vidriada
Vidriada Verda						1			

UE 201

Tipus UE:

Cronologia UE: De a

Classe	Tipologia	Ref.	PC	INF	Fons	An.	V.	Alt.I.E.	Observacions
Àmfora Africana				1					
Cuina Africana	Ostia III,267						1		
Comuna Oxidada				3	1				
Mat. Construcció Ceràmic	Totxo			1					

UE 301

Tipus UE:

Cronologia UE: De a

Classe	Tipologia	Ref.	PC	INF	Fons	An.	V.	Alt.I.E.	Observacions
Mat. Construcció Ceràmic	Uralita			1					
Mat. Construcció Ceràmic	Rajola			1			2		
TS Hispànica				1					
Vidriada Marro				3			2		

UE 403

Tipus UE:

Cronologia UE: De a

Classe	Tipologia	Ref.	PC	INF	Fons	An.	V.	Alt.I.E.	Observacions
Àmfora Indeterminada				5					
Cer. Cuina Africana				1					
Comuna Oxidada				6			2		
Vidriada Verda				2					

UE 404

Tipus UE:

Cronologia UE: De a

Classe	Tipologia	Ref.	PC	INF	Fons	An.	V.	Alt.I.E.	Observacions
Àmfora Indeterminada				3					
Àmfora Tarraconense	Dressel 2-4					1			
Comuna Oxidada					2			1	
Dolium				1					
Imbrex							1		
Tegula								2*	*Aletes

UE 405

Tipus UE:

Cronologia UE: De a

Classe	Tipologia	Ref.	PC	INF	Fons	An.	V.	Alt.I.E.	Observacions
Dolium				3					

UE 406

Tipus UE:

Cronologia UE: De a

Classe	Tipologia	Ref.	PC	INF	Fons	An.	V.	Alt.I.E.	Observacions
Àmfora Indeterminada				2					
Comuna Oxidada				1	1				
Tegula								1*	*Aleta

UE 501

Tipus UE:

Cronologia UE: De a

Classe	Tipologia	Ref.	PC	INF	Fons	An.	V.	Alt.I.E.	Observacions
Àmfora Ebussitana				1					
Àmfora Indeterminada				2	4				
Àmfora Itàlica	Dressel 1A						1		
Àmfora Itàlica	Dressel 1A						1		
Àmfora Tarraconense	Dressel 2-4					1			
Banca i Blava Catalana	De la ditada			1					S XVII-XVIII
Comuna Oxidada				4	2	1	1		

Classe	Tipologia	Ref. PC	INF	Fons	An. V.	Alt. I.E.	Observacions
Comuna Reduïda			2	1	1		
Elements de Marbre	Placa					1	
Elements Metàl·lics	clau de ferro	1					
Mag. Pintura Mural	Vermell					1	Potser de l'angle d'una porta
Mat. Construcc. Ceràmics	Con	1					Potser un element de forn
Parets Fines	Mayet 30-32				2	1	Decoració arenosa
Hispànica			1				
Sud-Gal·lica	Drag. 15/17					1*	*Carena
TS Sud-Gal·lica	Drag. 27				1		
Vidriada Verda			1				

UE 503

Tipus UE:

Cronologia UE: De a

Classe	Tipologia	Ref. PC	INF	Fons	An. V.	Alt. I.E.	Observacions
Amfora Indeterminada			2				
Grollera Reduïda				1	1		
Parets Fines			2			1	Decor. externa ondulada

UE 605

Tipus UE:

Cronologia UE: De a

Classe	Tipologia	Ref. PC	INF	Fons	An. V.	Alt. I.E.	Observacions
Amfora Indeterminada			4				
Comuna Oxidada	Contenedor				1		
Comuna Oxidada			1				
Comuna Oxidada			1		1		
Dolium			1				
Vidriada Grogia			1	2	1		
Vidriada Marró				1	1		

UE 606

Tipus UE:

Cronologia UE: De a

Classe	Tipologia	Ref. PC	INF	Fons	An. V.	Alt. I.E.	Observacions
Amfora Indeterminada			6				
Comuna Oxidada			1		1		
Albrex			1		1		
Tegula			1				
TS Itàlica				1			

UE 703

Tipus UE:

Cronologia UE: De a

Classe	Tipologia	Ref. PC	INF	Fons	An. V.	Alt. I.E.	Observacions
Amfora Indeterminada			1				
Grollera Reduïda			1				

UE 802

Tipus UE:

Cronologia UE: De a

Classe	Tipologia	Ref. PC	INF	Fons	An. V.	Alt. I.E.	Observacions
Amfora Indeterminada			1				
Comuna Oxidada			1				
Comuna Oxidada	Contenedor		1				Vidriat intern. Decoració incisa externa.
Comuna Reduïda			1				
Comuna Reduïda				1			

UE 803

Tipus UE:

Cronologia UE: De a

Classe	Tipologia	Ref. PC	INF	Fons	An. V.	Alt. I.E.	Observacions
Amfora Indeterminada			7				
Comuna Itàlica							
Comuna Oxidada			2				
Comuna Oxidada			1				Intrusió? Moderna
Grisa de la Costa Catalana			1				
Grollera Reduïda			1				

Classe	Tipologia	Ref. PC	INF	Fons	An.	V.	Alt.I.E.	Observacions
S. Itàlica								
UE 804 Tipus UE: Cronologia UE: De a								
Classe	Tipologia	Ref. PC	INF	Fons	An.	V.	Alt.I.E.	Observacions
Amfóra Indeterminada			5					
Amfóra Itàlica			1		1			
Amfóra Púnica			2					
Amfóra Tarraconense	Pascual 1		1			1		
Amfóra Tarraconense	Laiet 1/Tarrc 1					1		
Amfóra Tarraconense	Dressel 2-4				2		2	
Comuna Oxidada			2		1*			*Amb vora
Comuna Reduïda			1					
Dolmen			1					
Restes de Paviment			1					Opus signinum
TS Sud-Gàl.lica			1					
Vidriada Groga			2					

UE 902 Tipus UE: Cronologia UE: De a								
Classe	Tipologia	Ref. PC	INF	Fons	An.	V.	Alt.I.E.	Observacions
Amfóra Indeterminada			4					
Comuna Oxidada			2					
Imbrex						1		

UE 1104 Tipus UE: Cronologia UE: De a								
Classe	Tipologia	Ref. PC	INF	Fons	An.	V.	Alt.I.E.	Observacions
Amfóra Indeterminada			2					
Restes de Paviment	O. signinum		1					

UE 1204 Tipus UE: Cronologia UE: De a								
Classe	Tipologia	Ref. PC	INF	Fons	An.	V.	Alt.I.E.	Observacions
Amfóra Indeterminada			1					

UE 1301 Tipus UE: Cronologia UE: De a								
Classe	Tipologia	Ref. PC	INF	Fons	An.	V.	Alt.I.E.	Observacions
Vidriada Marró	Tapadora					1		

UE 1302 Tipus UE: Cronologia UE: De a								
Classe	Tipologia	Ref. PC	INF	Fons	An.	V.	Alt.I.E.	Observacions
Amfóra Indeterminada			2					
Vidriada Marró						1		

UE 1401 Tipus UE: Cronologia UE: De a								
Classe	Tipologia	Ref. PC	INF	Fons	An.	V.	Alt.I.E.	Observacions
Amfóra Indeterminada			3					
TS Hispànica			1					
TS Sud-Gàl.lica			1					

UE 1501 Tipus UE: Cronologia UE: De a								
Classe	Tipologia	Ref. PC	INF	Fons	An.	V.	Alt.I.E.	Observacions
Comuna Oxidada			3		4			
TS Sud-Gàl.lica	Drag. 29?		1					

UE 1703 Tipus UE: Cronologia UE: De a								
Classe	Tipologia	Ref. PC	INF	Fons	An.	V.	Alt.I.E.	Observacions
Amfóra Indeterminada			3					
Amfóra Tarraconense	Dressel 2-4				1			
Comuna Ox. Ibèrica			2					

Classe	Tipologia	Ref. PC	INF	Fons	An.	V.	Alt.I.E.	Observacions
Comuna Ox. Ibèrica	Gerra					1		
Comuna Ox. Ibèrica	Kalathos					1		
UE 1801		Tipus UE:		Cronologia UE: De a				
Classe	Tipologia	Ref. PC	INF	Fons	An.	V.	Alt.I.E.	Observacions
Variada Verda				1				
UE 1802		Tipus UE:		Cronologia UE: De a				
Classe	Tipologia	Ref. PC	INF	Fons	An.	V.	Alt.I.E.	Observacions
Comuna Oxidada	Gerra					1		
Comuna Oxidada			1					
Tipus Hispànica						1		
TS Itàlica	Consp. 23					1		
Variada Verda			1					
UE 1803		Tipus UE:		Cronologia UE: De a				
Classe	Tipologia	Ref. PC	INF	Fons	An.	V.	Alt.I.E.	Observacions
Amfora Indeterminada			1					
Cer. Cuina Africana	Ostia III,324					1		
Comuna Oxidada			4				2	
Comuna Oxidada			1					
Comuna Oxidada	tapadora		1		1		1	Grans dimensions
Variada Verda			1					
UE 1909		Tipus UE:		Cronologia UE: De a				
Classe	Tipologia	Ref. PC	INF	Fons	An.	V.	Alt.I.E.	Observacions
Amfora Itàlica			1					
Comuna Oxidada			1					
Impres			1					
Tipus Itàlica						1	2*	*Aletes
UE 1910		Tipus UE:		Cronologia UE: De a				
Classe	Tipologia	Ref. PC	INF	Fons	An.	V.	Alt.I.E.	Observacions
Amfora Indeterminada			1		1			
Comuna Oxidada	Contenedor					1		Decoració incisa externa
Teula							2*	1 *Aletes
Variada Marró				1				
UE 2004		Tipus UE:		Cronologia UE: De a				
Classe	Tipologia	Ref. PC	INF	Fons	An.	V.	Alt.I.E.	Observacions
Amfora Indeterminada			2					
Amfora Sud-Hispànica	Dressel 7/11					1		
Comuna Ox. Ibèrica	Kalathos		1					Decoració pintada
Comuna Oxidada			2					
UE 2007		Tipus UE:		Cronologia UE: De a				
Classe	Tipologia	Ref. PC	INF	Fons	An.	V.	Alt.I.E.	Observacions
Amfora Indeterminada			1					
Comuna Oxidada			4			1		
Mat. Construcció Ceràmic Teula			1					
Mat. Construcció Ceràmic Totoxo			1					
Variada Marró						3	2	
UE 2009		Tipus UE:		Cronologia UE: De a				
Classe	Tipologia	Ref. PC	INF	Fons	An.	V.	Alt.I.E.	Observacions
Amfora Indeterminada			5					
Amfora Itàlica					1			

Classe	Tipologia	Ref.	PC	INF	Fons	An.	V.	Alt.I.E.	Observacions
Amfora Sud-Hispànica	Dressel 7-11						1		
Amfora Tarraconense				4					Un amb segell conservat parcialment:
Amfora Tarraconense				1					TTN Amb una possible T incisa. Marca de quantificació.
Comuna Oxidada			25				3		Època moderna
Elements de Marbre	Placa		1						
Imbrex							7		
Construcció Ceràmica Totxo			2						Modern
Variada Marró			1				2		

UE 2011

Tipus UE:

Cronologia UE: De a

Classe	Tipologia	Ref.	PC	INF	Fons	An.	V.	Alt.I.E.	Observacions
Amfora Indeterminada			3						
Comuna Oxidada			2						
Pitalliques			1						D'importació

UE 2311

Tipus UE:

Cronologia UE: De a

Classe	Tipologia	Ref.	PC	INF	Fons	An.	V.	Alt.I.E.	Observacions
Amfora Indeterminada			6				1		
Amfora Indeterminada			7				1		
Amfora Itàlica			1						
Amfora Tarraconense	Pascual 1						1		
Cer. Cuina Africana	Lamb. 9b						1		
Construcc. Ceràmica Mao			1						

UE 2501

Tipus UE:

Cronologia UE: De a

Classe	Tipologia	Ref.	PC	INF	Fons	An.	V.	Alt.I.E.	Observacions
Amfora Indeterminada			21						
Cer. Cuina Africana	Hayes 199		1				1		
Cer. Cuina Africana	Caesaraugusta G/S 200						1		
Comuna Oxidada			4						
Comuna Oxidada	Bol		1				1		
Comuna Oxidada	Contenedor						2	1	
Comuna Oxidada	Imit. Hayes 131						1		
Imbrex							2		
Tarriàtica			1						

	PC	Vores	Fons	Anses	INF	Alt.
TOTALS	2	62	25	21	242	9
Fragments	361					

Annex Ceràmic

El tipus d'intervenció arqueològica efectuada no possibilita la realització d'un estudi ceràmic per a les restes materials recuperades. Al tractar-se d'una intervenció de delimitació no s'ha procedit a l'excavació d'una seqüència estratigràfica i la major part del material correspon a produccions d'època moderna i contemporània, difícils de precisar cronològicament i recuperades en el context d'estrats rebaixats mecànicament.

D'altra banda s'han identificat una escassa estratigrafia d'època romana que, en la major part dels casos no s'ha exhumat. Conseqüentment, el material ceràmic es caracteritza pel fet de pertànyer a una estratigrafia molt diversificada, amb farciments d'època moderna i, molt sovint, amb la impossibilitat de relacionar l'estratigrafia amb les restes arquitectòniques. Altrament, el conjunt ceràmic recuperat és, qüantitativament molt escàs i disseminat. Per tant, no es poden efectuar datacions cronològiques precises donat que no hi han suficients elements per tenir en compte amb fiabilitat la presència de determinats atuells o per fer consideracions de presència o absència de determinades produccions.

Solament es pot comentar que les restes materials identificades dibuixen un assentament antròpic semblant, pel que fa a la presència de productes d'importacions, a altres importants de les vil·les de l'entorn. Es tracta, doncs, d'un assentament rural perfectament imbricat amb les vies de comunicacions de productes i queviures procedents o destinats a la ciutat de Tarraco, nucli urbà que generà l'aparició de nombroses vil·les com en la que ara ens trobem.

En destaca, pel que fa a la presència de materials amfòric, la recuperació d'exemplars d'àmfora vinària procedent d'Itàlia -Dressel 1- així com contenidors oliaris de la Bètica -Dressel 7-11- i fragments d'àmfora púnico-ebussitana. Igualment també en són presents envasos de vi de la Tarraconense com els recipients Dressel 2-4, Pascual 1 i Tarraconense 1. Quant a la ceràmica comuna en ressalta la presència de produccions de ceràmica de cuina nord africana i, pel que fa a la vaixel·la de taula, es detecten exemplars de Terra Sigillata Itàlica, Sudgàl·lica i hispànica.

També és molt important destacar la presència de fragments corresponents a vasos de tradició ibèrica. Es tracta d'exemplars de Kalathos, un dels quals amb una àmplia decoració pictòrica. No poden fer-se apreciacions sobre aquests exemplars si bé mostren, com en altres indrets, la pervivència de tradicions autòctones durant els primers segles de l'ocupació romana.

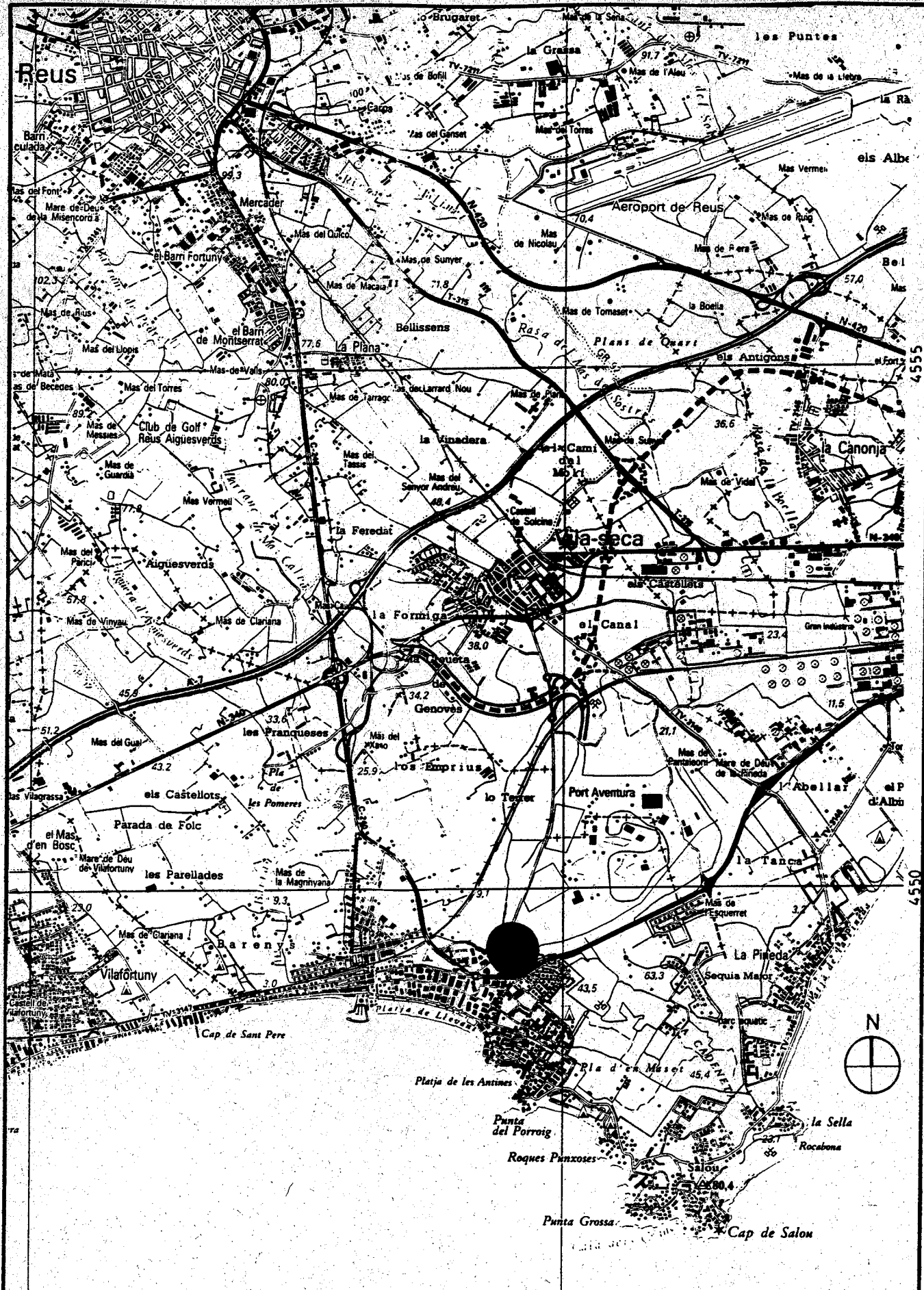
Finalment, també volem fer constar la presència de restes de materials constructiu - marbre- procedents de les pedreres de Luni-Carrara, així com diversos fragments de pavimentació en *opus signinum* i de decoració parietal pictòrica.

Annex B. Inventari Fotogràfic

Memòria de la delimitació arqueològica de la vil·la de La Burguera (Salou, Tarragonès)
Inventari fotogràfic

NÚM.	SECTOR	UE	DESCRIPCIÓ
5	100	101-107	Vista general del sondeig 100, des de l'est.
8	100	101-103	Detall de l'estratigrafia de l'extrem oriental del sondeig.
12	200	201-202	Diapositiva de l'estratigrafia del sector oriental de la rasa.
16	300	301-302	Diapositiva de l'estratigrafia del sector oriental de la rasa.
20	400	401-408	Diapositiva dels dolia apareguts.
26	400	404-410 i 411	Diapositiva zenital de les UE 410 i 411.
30	400	401-404 i 412	Imatge frontal de l'estratigrafia sobre la UE 410.
37	400	401-404	Diapositiva general del sondeig, des del nord.
42	500	501-504	Diapositiva obliqua general, des del sud.
44	500	501-504	Diapositiva obliqua general, des de l'extrem sud-oest.
50	500	501-504	Imatge obliqua de la UE 504, des del sud-est.
54	600	601-603 i 606	Detall de l'estratigrafia del centre del sondeig, des del sud.
56	600	601-606	Imatge general de la rasa, des del nord.
57	700	701-704	Vista general de la rasa, des de l'oest.
63	800	801-806	Vista general de la rasa, des de l'oest.
69	1100	1101-1104	Imatge general de la rasa, des de l'oest.
71	1100	1101-1104	Imatge general del sondeig, des de l'est.
76	1100	1101, 1102 i 1104	Detall oblic dels fragments d'opus signinum de la UE 1106.
82	1300	1301-1303	Imatge general del sondeig, des del sud.
86	1400	1401-1403	Diapositiva general del sondeig, des del sud.
88	1500	1501-1503	Diapositiva general del sondeig, des del sud.
92	1600	1601-1606	Diapositiva general del sondeig, des de l'oest.
96	1700	1701-1704	Detall de l'estratigrafia del perfil meridional del sondeig.
100	1800	1801-1804	Detall de l'estratigrafia del perfil meridional del sondeig.
105			Vista general de l'àrea de La Burguera on hi ha restes.
108			Vista general de l'àrea de La Burguera on hi ha restes.
114	2100	2101-2104	Vista general de la rasa.
129	2000	2005-2008	Detall dels murs romans del centre de la rasa.
131	2000	2001-2003	Detall de les estructures del dipòsit.
134	1900	1901-1902 i 1905	Detall del marge i dels retalls circulars inferiors.
137	1900	1907	Detall del mur de carreus.
142	2300	2304-2305 i 2308	Vista general de l'àrea de les dolia.
145	2300	2310	Detall de la sitja.
149	2300	2314-2317	Detall dels murs.

Annex C. Planimetria

340

345

CODEX
ARQUEOLOGIA I PATRIMONI

Autor R. Palau

INTERVENCIÓ
La Burguera
Salou, Tarragonès

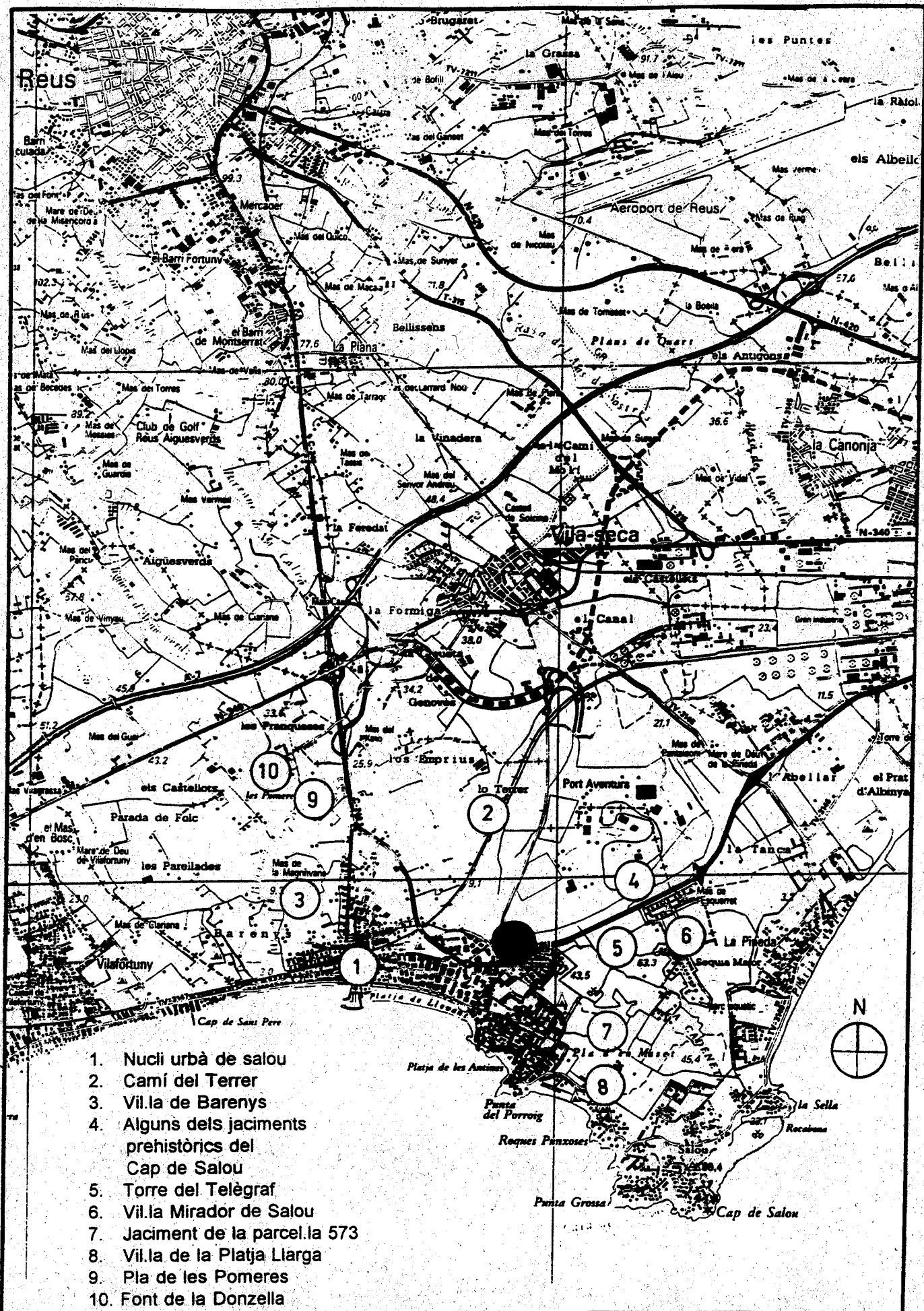
Data: Maig 2000

Escala 1:50.000

NOM DEL PLÀNOL
Plànol de situació

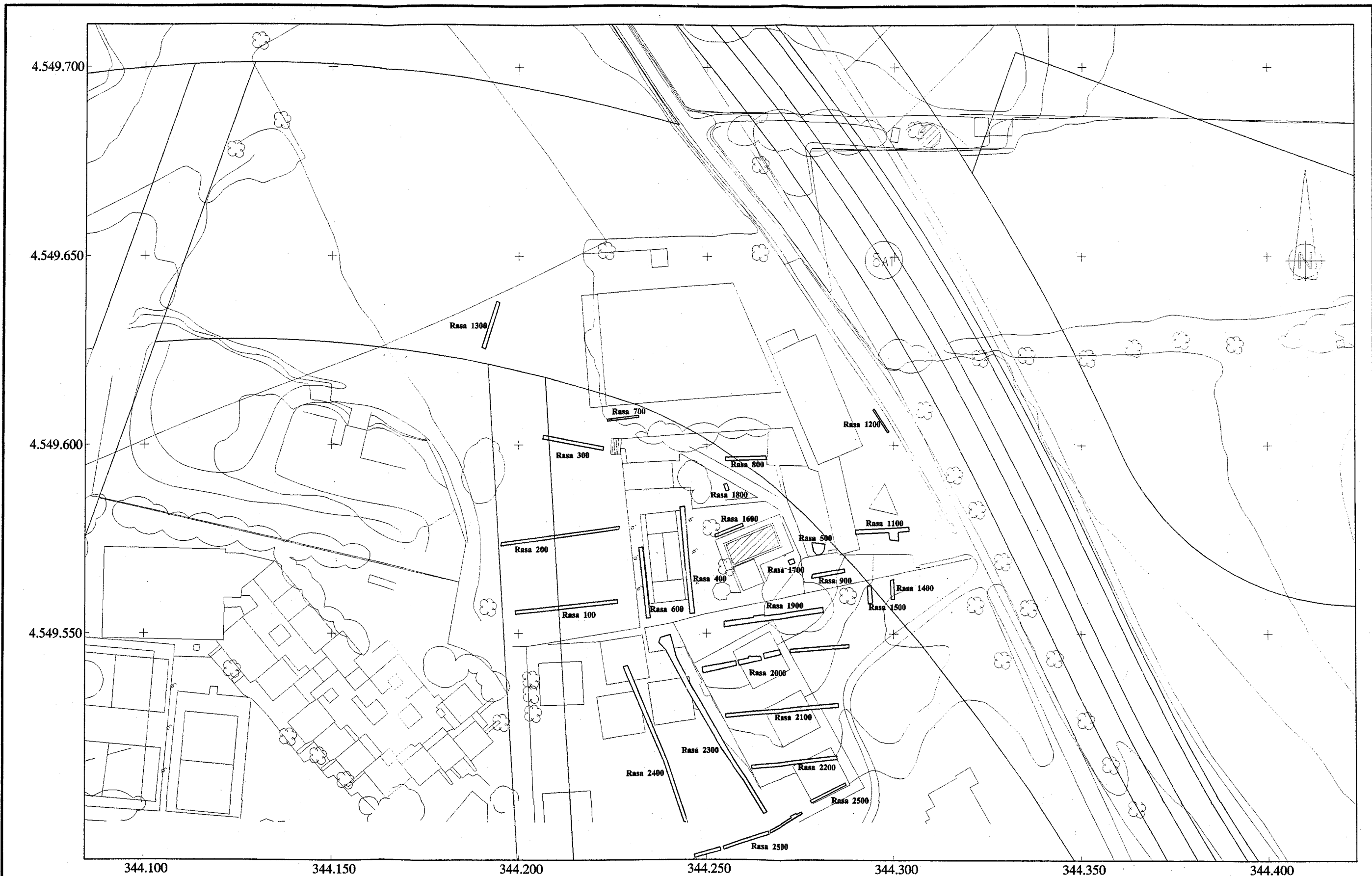
0 2500m

Núm.
1

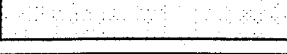

1. Nucli urbà de Salou
2. Camí del Terror
3. Vila de Barenys
4. Alguns dels jaciments prehistòrics del Cap de Salou
5. Torre del Telègraf
6. Vila Mirador de Salou
7. Jaciment de la parcel·la 573
8. Vila de la Platja Llarga
9. Pla de les Pomes
10. Font de la Donzella

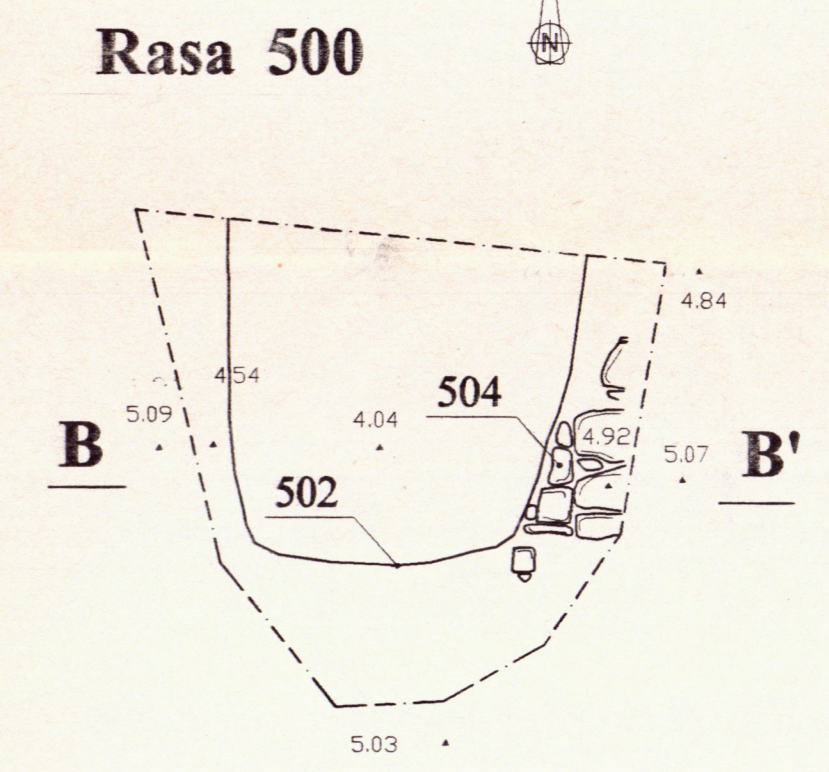
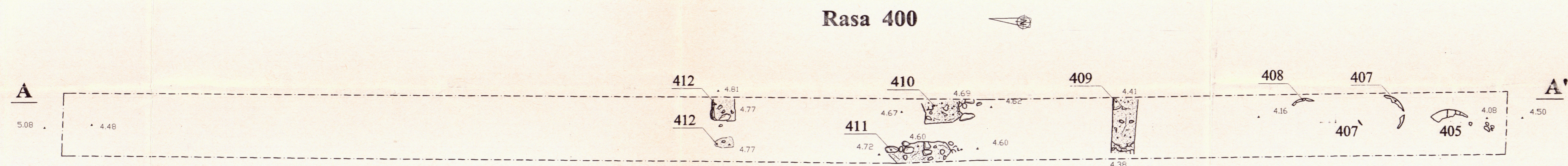
 CODEX ARQUEOLOGIA I PATRIMONI	INTERVENCIÓ		NOM DEL PLÀNOL	Núm.
	La Burguera Salou, Tarragonès		Situació de les troballes propres	3
Autor R. Palau	Data: Maig 2000	Escala 1:50.000		

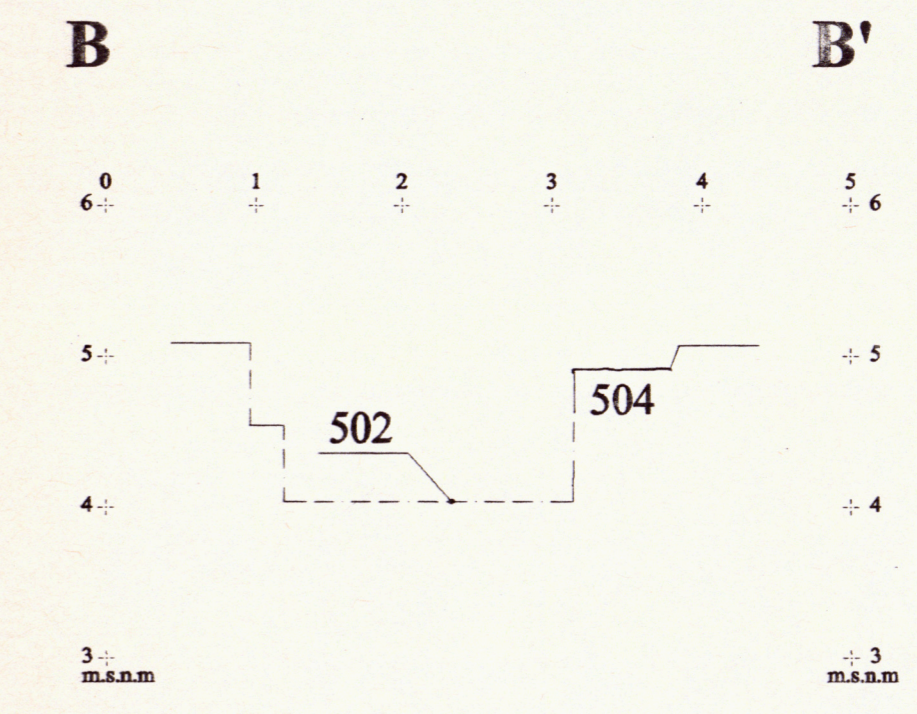
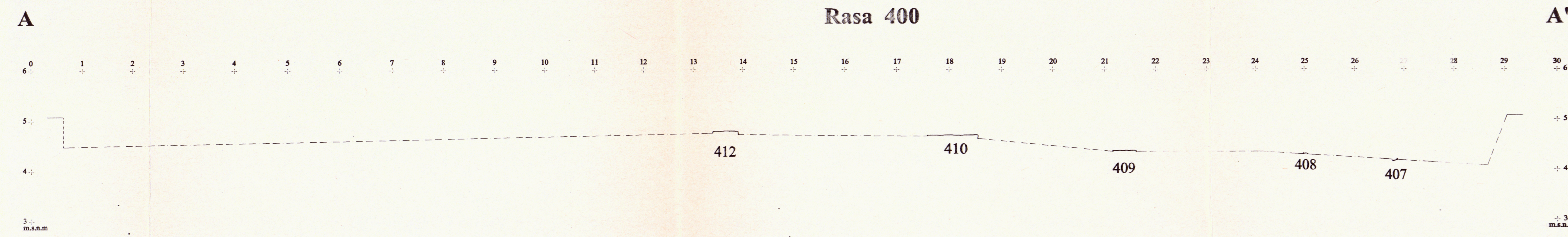
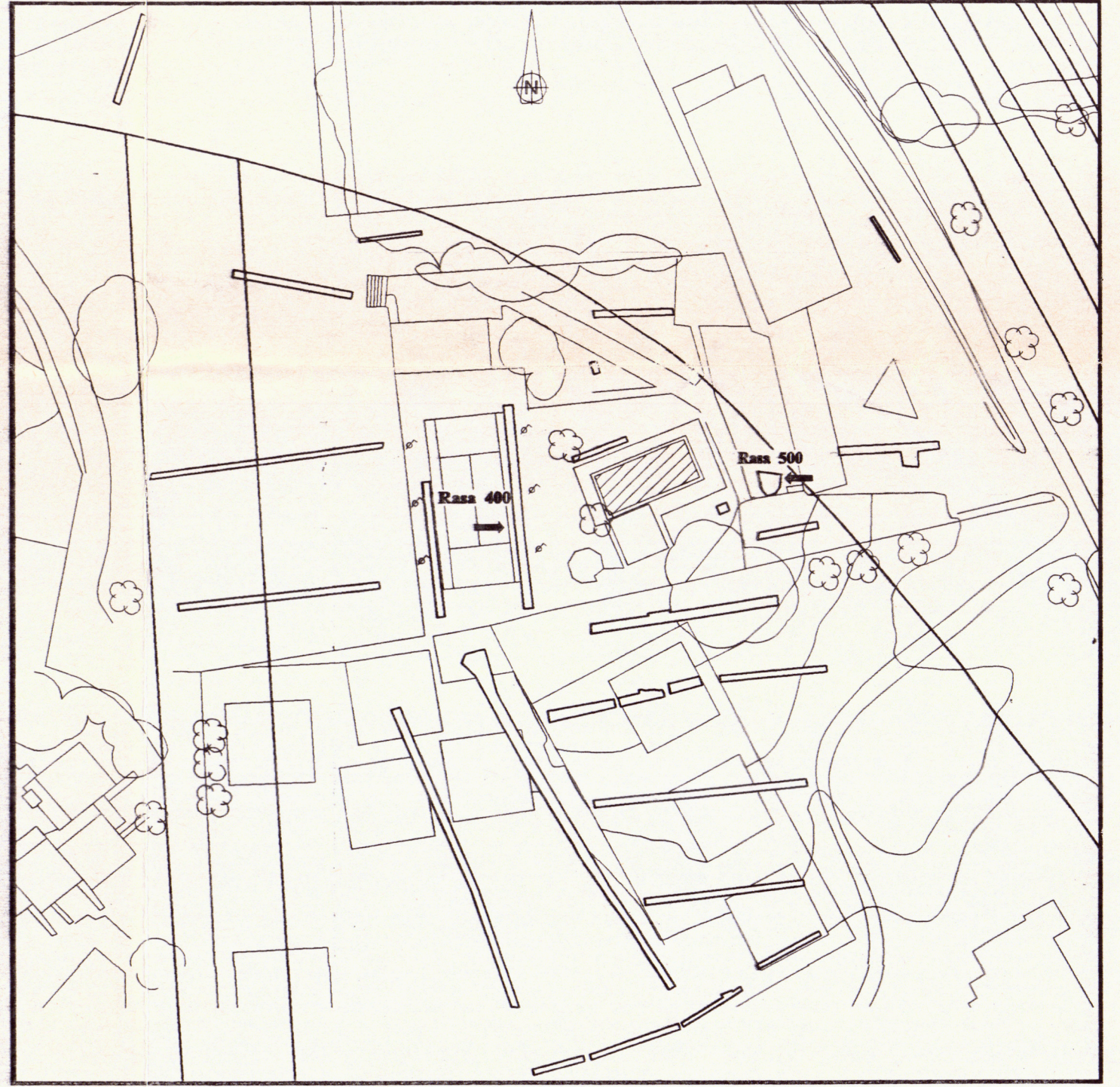
Direcció Arqueològica: Montserrat García Noguera Josep Maria Macias Solé	Autors: Francisco G. Palma Jiménez Josep Maria Macias Solé	CODEX ARQUEOLOGIA I PATRIMONI DIN A3 Escala: 1:1000	INTERVENCIÓ	NOM DEL PLÀNOL	Núm.
			La Burguera Salou (Tarragonès)	Planta general situació de les rases Data: Juliol 2000	

Llegenda: Extensió aproximada. Restes arquitectòniques i estratigràfiques Extensió aproximada. Restes estratigràfiques	Direcció Arqueològica: Monserrat García Noguera Josep Maria Macias Solé	 CODEX ARQUEOLOGIA I PATRIMONI DIN A3 Escala: 1:1000	INTERVENCIÓ La Burguera Salou (Tarragonès)	NOM DEL PLÀNOL Definició àrea arqueològica	Núm. 7
			0 50	Data: Juliol 2000	

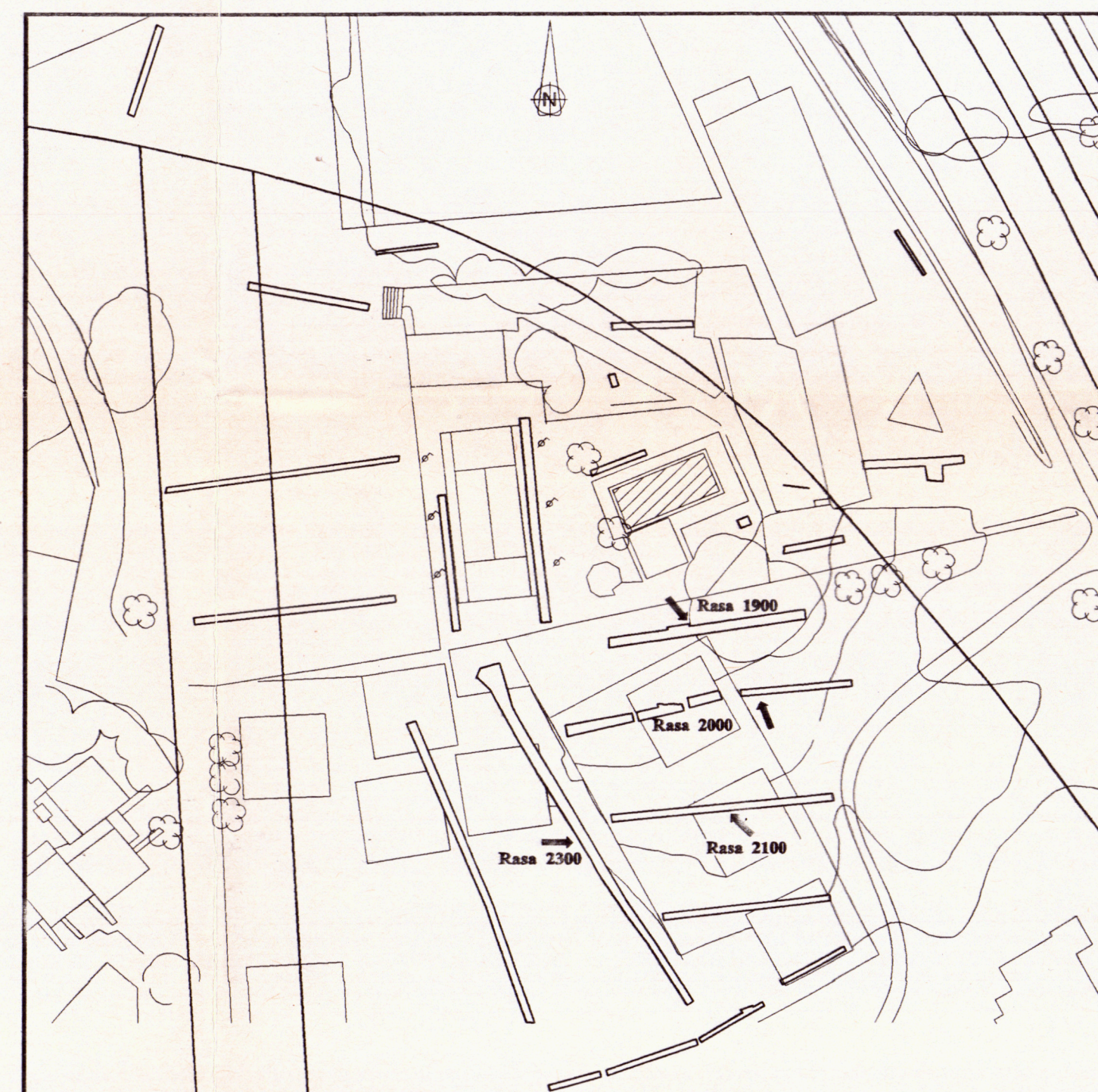

Croquis

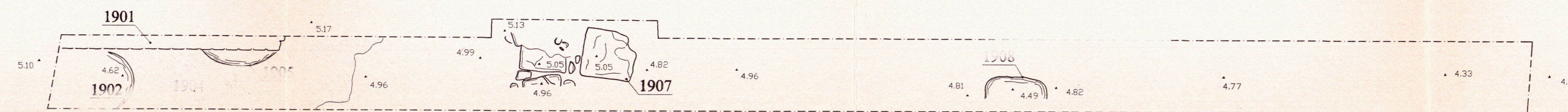

Direcció Arqueològica: Montserrat García Noguera Josep Maria Macias Solé	Autors: Francisco G. Palma Jiménez Josep Maria Macias Solé	CODEX ARQUEOLOGIA I PATRIMONI DIN A2 Escala: 1:50	INTERVENCIÓ La Burguera Salou (Tarragonès) Data: Juliol 2000	NOM DEL PLÀNOL Planta general rases i seccions primera fase amb estructures	Núm. 5
---	---	--	--	--	------------------

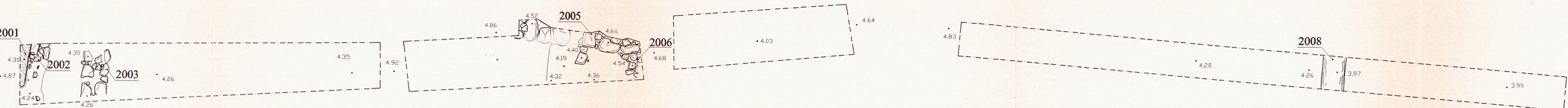
Croquis

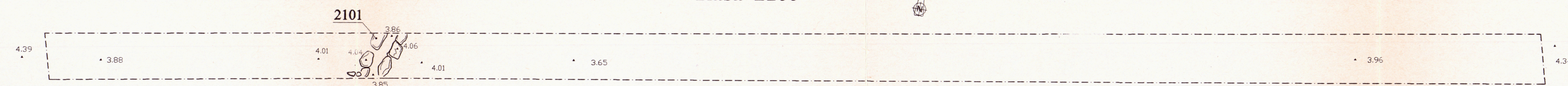
Rasa 1900

Rasa 2000

Rasa 2100

Rasa 2300

